

25 | 05 | 19
BUNKERDAG

PROGRAMMA

1 dag per jaar alle bunkers open

DIVERSE LOCATIES LANGS DE NEDERLANDSE KUST
VAN 10:00 - 17:00 UUR | BUNKERDAG.NL

INHOUD

SCHIERMONNIKOOG	6
AMELAND	9
TERSCHELLING	10
TEXEL	12
KORNWERDERZAND	13
DEN HELDER	14
EGMOND AAN ZEE	15
BERGEN	16
ALKMAAR	17
WIJK AAN ZEE	18
BEVERWIJK	22
IJMUIDEN	23
NOORDWIJK	24
KATWIJK	25
WASSENAAR	27
DEN HAAG	28
RIJSWIJK	34
DORDRECHT	35
STRIJENSAS	36
'S-GRAVENZANDE	37
HOEK VAN HOLLAND	38
OOSTVOORNE	40
HELLEVOETSLUIS	42
OUDDORP	43
DISHOEK	43
ZOUTELANDE	46
MIDDELBURG	47
VLISSINGEN	48
GROEDE	49

BUNKERDAG

Langs de Nederlandse kust zijn nog veel sporen te vinden van de Tweede Wereldoorlog. De bunkers, gebouwd als onderdeel van de Atlantikwall, springen het meest in het oog. Normaal zijn deze fascinerende betonnen kolossen gesloten voor publiek, maar op zaterdag 25 mei van 10.00 tot 17.00 uur zijn bunkers van Zeeland tot de Waddeneilanden voor één dag open!

Uit angst voor een geallieerde invasie besloten de Duitsers eind 1941 tot de aanleg van de Atlantikwall. Deze 6.200 kilometer lange verdedigingslinie liep van de Noordkaap tot de Golf van Biskaje en bestond uit steunpunten die gevormd werden door bunkers, kust- en veldbatterijen, radarinstallaties, tankgrachten, tankwallen, mijnevelden en versperringen.

De aanleg van de Atlantikwall heeft een enorme invloed gehad op het leven van bewoners in onze kuststreek. De bezetter liet grote delen van dorpen en steden ontruimen waardoor meer dan 300.000 mensen gedwongen werden hun huizen te verlaten en elders onderdak te vinden. Voor het verkrijgen van vrij schootsveld en de aanleg van bunkers en hindernissen werden ook nog eens 15.000 gebouwen gesloopt. Samen met de overige restanten van de Atlantikwall vormen zij de zichtbare getuigen van de ingrijpende gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden.

De nieuwe bebouwing, die in de plaats kwam van de gesloopte huizen en gebouwen, laat zien hoezeer het aanzicht van de steden en dorpen langs de kust is veranderd door de aanleg van de Atlantikwall.

Tijdens de Bunkerdag zijn zoveel mogelijk overblijfselen van de Atlantikwall voor één dag toegankelijk gemaakt. Gebruik de interactieve website voor het vinden van de locaties en het meest actuele programma.

Many traces of the Second World War can still be found along the Dutch coast. The many bunkers, built as part of the coastal defence and fortification, the Atlantic Wall, are perhaps the most notable. These fascinating concrete giants are normally closed to the public but on Saturday May 25th from 10am to 5pm various bunkers from Zeeland up to the Frisian Islands will be open to visit during Bunker Day (Bunkerdag)!

Germany started as early as 1940 building fortifications along the western European coast. The term 'Atlantic Wall' or 'Neue Westwall' as the line was first known, was not yet being used. The battlements were primarily built for the defence of the most important harbour entrances; in The Netherlands IJmuiden, Rotterdam and Vlissingen. It occurred to the German forces at that time that the coastal defences could also potentially play an important role in an invasion of England by providing cover for the invading fleet but an invasion was never realised as Germany was defeated in the airborne offensives above England.

The construction of the Atlantic Wall has had a profound effect on inhabitants in the coastal area of The Netherlands. Large sections of this region were declared no-go zones and 300,000 people were forced to evacuate.

BUNKERDAG

SURVIVALGIDS

Sommige bunkers van de Atlantikwall zijn ingericht als museum. Daardoor zijn ze goed toegankelijk, netjes en schoon. Een ander deel van de bunkers is normaal gesloten voor publiek en minder goed toegankelijk. Gebruik deze kleine survivalgids om Bunkerdag goed door te komen:

- Trek stevige (waterdichte) schoenen aan waarmee je goed door los zand en modder kan lopen.
- Trek kleding aan waarmee je kunt klimmen en klauteren en die ook vies mag worden.
- Bescherm jezelf tegen teken in het hoge gras, struikgewas en de bossen door een lange broek en kleding met lange mouwen aan te trekken.
- Neem je zaklamp mee. In sommige bunkers is het licht sinds de Tweede Wereldoorlog niet meer aan geweest.

As many Atlantic Wall bunker locations as possible are open to the public on Bunkerdag. Some of them have been converted into museums and are, as such, suitably accessible, neat and clean. Many of the other participating locations are normally closed to the public or otherwise less accessible, being protected roosting sites for bats, (partly) flooded or buried under sand. That's why we put together the following Bunkerdag survival guide:

- *Wear suitable shoes: we mean sturdy shoes that are good for walking through loose sand and mud, and even water.*
- *Wear suitable clothing: Some visits require a bit of climbing and clambering*
- *Be on the alert for ticks! Long trousers and long-sleeved shirts are recommended.*
- *Don't forget your torch, some of the bunkers haven't been lit since WWII.*

TICKETS

Om de deelnemende bunkers tijdens Bunkerdag te bezoeken heb je een ticket nodig. Bijna alle bunkers zijn kaartverkooppunt. Is dit niet het geval, dan is er vaak een kaartverkooppunt in de buurt. In dit programmaboekje is aangegeven wanneer een locatie geen kaartverkoop heeft. In dit geval moet je je ticket bij een andere locatie aanschaffen, voor je deze bunker bezoekt.

Met een Bunkerdagticket heb je toegang tot alle deelnemende locaties.

Bunkerdagticket: € 6,-

Bunkerdagticket kinderen 4 t/m 12 jaar: € 3,-

Kinderen onder de 4 jaar hebben gratis toegang

Op vertoon van de Veteranenpas geldt een korting van 50%, op 1 ticket

An official ticket is required for entry to the bunkers on Bunkerdag. Tickets are only available at specific participating locations that have chosen to act as vendor. Vendor locations are indicated in this guide. Please note: you can only pay with cash at the vendor locations. The proceeds from ticket sales go towards funding the various bunker heritage foundations and towards management and maintenance of the Atlantic Wall as a whole.

A Bunkerdag-ticket gives access to all participating locations.

Bunkerdag ticket: € 6.00

Bunkerdag ticket child (4 - 12 years): € 3.00

Children under 4 have free entrance

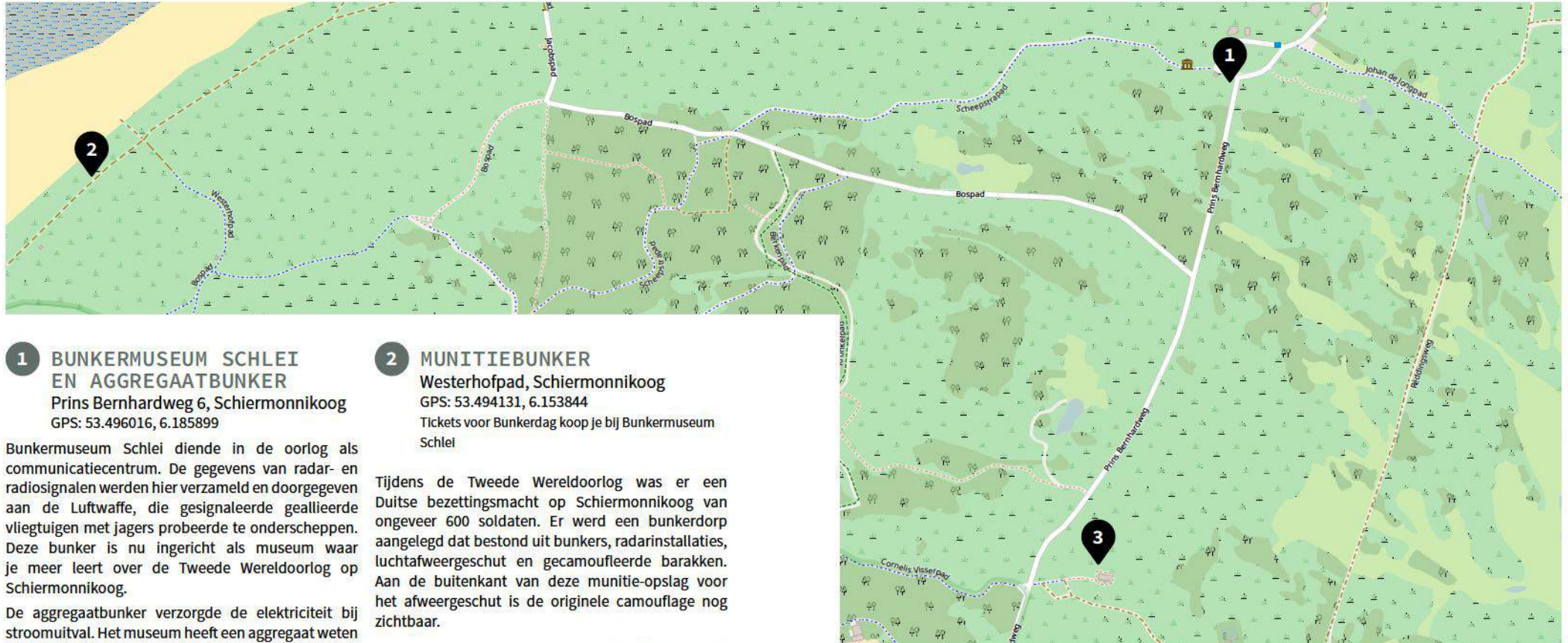
**BEZOEK
ATLANTIK
WALL.NL**

**BEZOEK DE BUNKERS
VAN DE ATLANTIKWALL
HET HELE JAAR DOOR!**

De bunkers langs de Nederlandse kust maken onderdeel uit van de Atlantikwall. Ze vertellen het verhaal van de bezetting, evacuatie, bombardementen en uiteindelijk, vrijheid.

Ontdek de geschiedenis. Stap in het verleden. Bezoek de bunkers van de Atlantikwall het hele jaar door. Ga naar bezoekatlantikwall.nl voor een overzicht van bunkers en activiteiten.

1 BUNKERMUSEUM SCHLEI EN AGGREGAATBUNKER

Prins Bernhardweg 6, Schiermonnikoog
GPS: 53.496016, 6.185899

Bunkermuseum Schlei diende in de oorlog als communicatiecentrum. De gegevens van radar- en radiosignalen werden hier verzameld en doorgegeven aan de Luftwaffe, die gesignaleerde geallieerde vliegtuigen met jagers probeerde te onderscheppen. Deze bunker is nu ingericht als museum waar je meer leert over de Tweede Wereldoorlog op Schiermonnikoog.

De aggregaatbunker verzorgde de elektriciteit bij stroomuitval. Het museum heeft een aggregaat weten aan te schaffen van hetzelfde type dat hier tijdens de Tweede Wereldoorlog heeft bestaan.

Bekijk in Bunkermuseum Schlei de korte film 'De Verborgene Grens' over de Atlantikwall en de Wadden in oorlogstijd.

The museum bunker was used as a communications post. Radar information and intercepted radio transmissions were passed on from here to the Luftwaffe, whose fighter planes were subsequently able to target the discovered allied aircraft. This bunker is now set up as a museum where you learn more about the warhistory on Schiermonnikoog.

The generator bunker provided electricity during power failures. The museum was able to procure a generator of the same type as was originally used in WWII. The bunker is otherwise fully equipped.

2 MUNITIEBUNKER

Westerhofpad, Schiermonnikoog
GPS: 53.494131, 6.153844
Tickets voor Bunkerdag koop je bij Bunkermuseum Schlei

Tijdens de Tweede Wereldoorlog was er een Duitse bezettingsmacht op Schiermonnikoog van ongeveer 600 soldaten. Er werd een bunkerdorp aangelegd dat bestond uit bunkers, radarinstallaties, luchtafweergeschut en gecamoufleerde barakken. Aan de buitenkant van deze munitie-opslag voor het afweergeschut is de originele camouflage nog zichtbaar.

The German troops occupying Schiermonnikoog during WWII totalled some 600 men. There was even a whole village at the end of the Prins Bernhardweg, consisting of bunkers, radar installations, anti-aircraft batteries and camouflaged barracks. This bunker contained the ammunition for the anti-aircraft weapons. You can still see the original camouflaging on the outside walls.

3 WASSERMANBUNKER

Cornelis Visserpad, Schiermonnikoog
GPS: 53.487239, 6.181687

De Duitsers bouwden op het hoogste duin een bunker. Op de bunker zou een radarsysteem ('de Wassermann') komen, geconstrueerd in een ongeveer 40 meter hoge stalen cilinder. Toen de bunker klaar was, paste de mast niet op de daarvoor aangebrachte

sokkel. Sabotage? In ieder geval heeft het systeem nooit gewerkt. Uiteindelijk heeft de bunker geen enkele rol gespeeld in de Duitse luchtverdediging.

Tip: klim op de bunker en geniet van het mooie uitzicht!

The Germans built a bunker on the highest dune on the island for a radar. A radar system (the 'Wassermann') was to be installed on top of the bunker, constructed from a steel cylinder, approximately 40 meters high. When the bunker was ready, the mast did not fit in the previously installed base. Sabotage? In any case, the system was never operational. In the end, the bunker did not have any role in German air defence.

Tip: climb on top of the bunker and enjoy the beautiful view!

WANDELING LANGS DE BUNKERS VAN SCHIERMONNIKOOG

Wandel mee door prachtig natuurgebied. Bezoek bunkers die normaal gesproken niet toegankelijk zijn. Ook zie je loopgraven, flakstellingen en andere zachte sporen van de Atlantikwall. **Start bij aanwezigheid van minimaal 8 deelnemers bij Bunkermuseum Schlei.**

Join us on a promenade through this beautiful nature reserve and visit bunkers that are normally inaccessible. You can also see trenches, FLAKs and other remains of the Atlantic Wall. The tour starts with 8 participants at Bunkermuseum Schlei.

SCHIERMONNIKOOG

FILM DE VERBORGEN GRENS (DE WADDEN-VERSIE)

De Verborgene Grens is een educatieve film over de Atlantikwall in Nederland. De film bevat niet eerder getoond filmmateriaal en foto's uit privécollecties en archieven. Duur: 20 min. Wordt doorlopend vertoond.

De Verborgene Grens is an educative film about the German-made coastal defence system in The Netherlands. The film includes footage that has never been screened before and photos from private collections and archives. Duration: 20 minutes

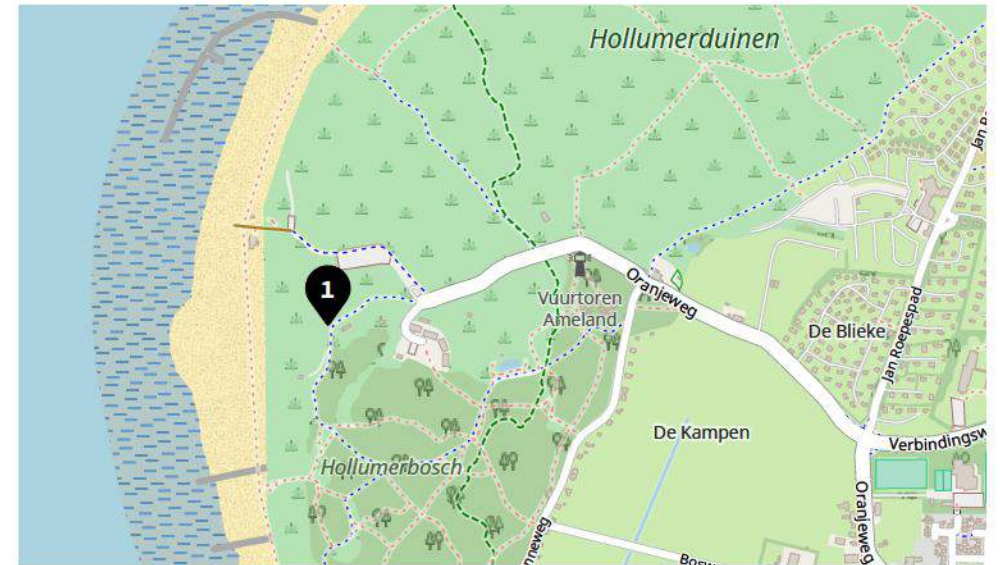
EXPOSITIE 'DE BEVRIJDING VAN SCHIERMONNIKOOG'

In Bunkermuseum Schlei is een expositie te zien over de bevrijding, en specifiek de bevrijding van Schiermonnikoog. Je wordt meegenomen in de landing van de geallieerden op de stranden van Normandië. Je kijkt mee met de gevechten op het Franse platteland en hoort meer over Market Garden, de poging van de geallieerden om via Arnhem Duitsland in te trekken en Nederland te bevrijden. Ook leer je meer over de bevrijding van Schiermonnikoog op 11 juni 1945.

On Bunkerday, an exhibition about liberation, specifically that of Schiermonnikoog, can be seen in Bunkermuseum Schlei. You will be transported back to when the Allied forces landed on the beaches of Normandy. You see the battle in the French countryside and hear more about Market Garden, the Allied's attempt to advance into Germany via Arnhem in order to liberate the Netherlands. You will also learn more about the liberation of Schiermonnikoog itself that took place on June 11th, 1945.

AMELAND

1 BUNKERMUSEUM AMELAND

Oranjeweg 65, Hollum
GPS: 53.448509, 5.617310

Dit onbemande museum is te vinden in de duinen ten westen van de vuurtoren in Hollum. Het is een voormalige keukenbunker. In het eerste gedeelte staat een kunstwerk van Jes van der Bijl waarmee alle oorlogsslachtoffers worden herdacht. Verderop in de bunker worden vondsten tentoond gesteld en hoor je verhalen van Amelanders die de oorlog hebben meegemaakt. In de laatste ruimte wordt via een diorama beelden van de oorlog op het eiland in chronologische volgorde getoond. Tijdens Bunkerday worden rondleidingen georganiseerd langs de andere bunkers op het eiland.

The bunker museum on Ameland is an unmanned museum and can be found in the dunes to the west of the lighthouse in Hollum. In the first section, an artwork by Jes van der Bijl commemorates all war victims. In the middle part visitors are transported back to the war in a room filled with special finds, performances and stories of Ameland residents who experienced the war first hand. In the last space, images of the war on the island are shown in chronological order on a diorama. On Bunkerday, guided tours will also be given at the other bunkers on the island.

WANDELING: HET BUNKERCOMPLEX TIJDENS WOII

Hoe zag het bunkercomplex op Ameland eruit tijdens de Tweede Wereldoorlog? Je hoort er alles over tijdens de rondleiding. Sommige bouwwerken zijn nog terug te vinden. Anderen kennen we enkel nog uit de verhalen.

De rondleiding start bij het bunkermuseum om 10.00 uur, 12.00 uur, 14.00 uur en 16.00 uur.

What did the bunker complex look like on Ameland during WWII? You will hear everything about it during our tour. A number of constructions are still present, others we only know about from stories that have been passed down.

The tour starts at the Bunkermuseum at 10.00, 12.00, 14.00 and 16.00 hr.

1 BEZOEKERSCENTRUM TERSCHELLING

Tigerpad 5, West-Terschelling
GPS: 53.369870, 5.230500

In deze voormalige Duitse kantine (G28) is een mooi bezoekerscentrum gebouwd. Hier is de expositie over de radarstelling 'De Tiger' te bezichtigen. In een vitrine vind je alle vondsten die rond de stelling zijn gedaan.

Inside this former German mess hall (G28) is built a fantastic visitors centre. It houses an exhibition about the De Tiger radar array including a showcase full of relevant objects retrieved from the surrounding area.

2 BERTA BUNKER

Tigerpad 5, West-Terschelling
GPS: 53.369870, 5.230500

De centrale bomvrije bunker "Berta" is de grootste op Terschelling en bestaat zelfs uit twee verdiepingen. Hier coördineerde de gevechtsleiding de strijd in het luchtruim boven Terschelling.

The command bunker 'Berta' is unique in The Netherlands due to its impressive size. It even has 2 floors. All aviation offensives in the region around Terschelling were coordinated from here.

3 G41 OFFICIERSBUNKER

Tigerpad 5, West-Terschelling
GPS: 53.369870, 5.230500

In 2018 is het eerste deel van deze officiersbunker, type Küver 467 XL VAR, ingericht. Inmiddels zijn beide ruimtes zo veel mogelijk in originele staat teruggebracht. Zo vind je er onder meer authentiek sjabloonwerk op de muren en meubilair. Ook zijn de uniformen van de officieren hier te zien.

The first part of this type Küver 467 XL VAR officers' bunker, was set up and staged in 2018. Since then, both spaces have been returned to as close a state to the original as possible, including authentic template work on the walls. Beds, cupboards, table, chairs and officers' uniforms are also present.

4 G45 NOODSTROOMBUNKER

Tigerpad 5, West-Terschelling
GPS: 53.369870, 5.230500

Deze flinke bunker ligt diep onder de grond. Om hem te bereiken daal je af met een steile trap. De bunker, een type Küver 431 Notstrom Bunker für 70 KVA, was voorzien van een noodstroomvoorziening. Het is een zeldzaam type. In Nederland zijn er slechts twee gebouwd; de andere staat op Schiermonnikoog.

This large bunker is located deep underground. To reach it, visitors must descend a steep staircase. The bunker, a type Küver 431 Notstrom Bunker for 70 KVA, was equipped with an emergency power supply. It is a rare type; only two were ever built in the Netherlands, one on Terschelling and one on Schiermonnikoog.

5 G35 FOURIERBUNKER

Tigerpad 5, West-Terschelling
GPS: 53.369870, 5.230500

Deze 'Fourier bunker' is een Bekleidungskamer. Hier konden soldaten nieuwe uniformen en uitrusting krijgen of uniformen laten maken. In de bunker bivakkeerde de Fourier die hiervoor verantwoordelijk was. De bunker heeft maar liefst 5 kamers, ieder met een eigen functie. De eerste kamer was van de Fourier. Hier kon hij ontspannen. De kamer heeft nog mooie decoraties op de muur en er stond een kachel in. De tweede kamer diende als opslagruimte voor uniformen en ander materiaal. In de derde ruimte hingen waarschijnlijk de uniformen en uitrustingen

die gerepareerd moesten worden. Slapen deed de Fourier en zijn medewerkers in de vierde kamer. De laatste ruimte diende als paskamer en deels als voorraadkamer. Na Bunkerdag verdwijnt deze bunker weer onder het zand.

This 'Fourier' bunker is a 'Bekleidungskammer' ('Dressing Room'). Soldiers could get new uniforms and equipment here and have uniforms made or repaired. The QM who was responsible for these tasks also lived in the bunker. The bunker has no less than 5 rooms, each with its own function. The first room was for the QM – a place to relax. It still has homely decorations on the wall and there was once a heater in it. The second room served as storage space for the uniforms and other materials. Uniforms and equipment awaiting repair would have probably been arranged in the third room. The 'Fourier' and his staff slept in the fourth room. The last space served as a fitting room and partially as storage. This bunker will disappear under the sand once more after Bunkerdag.

FOTO EXPOSITIE TERSCHELLING VRIJDAG

In deze expositie wordt een tiental foto's getoond die gemaakt zijn tijdens de bevrijding van Terschelling door de Canadezen. De foto's zijn gemaakt of ontwikkeld door Cor Swart.

This exhibition includes around 10 photos that were taken during the liberation of Terschelling by Canadian forces. The photos were made or developed by Cor Swart.

1 TEXLA BUNKER

Kogerweg 132, Den Burg, Texel
GPS: 53.062549, 4.789499

Texel was voor de Duitse bezetter een belangrijke schakel in de verdediging van West-Europa en het mogelijk afslaan van een geallieerde invasie vanuit Engeland. Op het eiland stonden tijdens de oorlog meer dan 700 bunkers. Een groot deel daarvan is afgebroken. Toch zijn er op een aantal plekken nog bunkers te vinden.

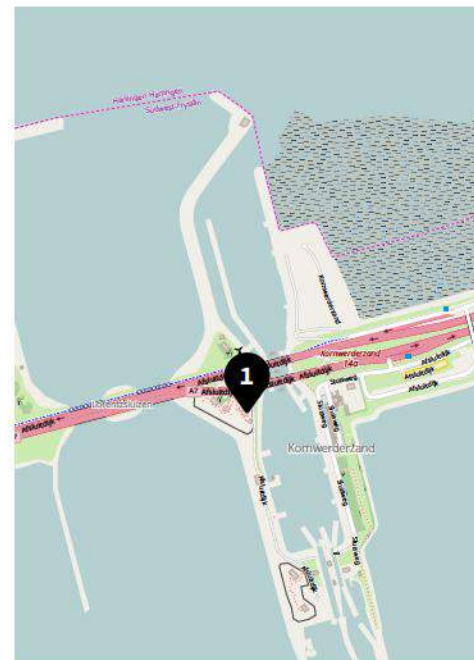
De Texla-bunker is genoemd naar het gelijknamige huis vlak ernaast. Het is een communicatiebunker van het type R617, gebouwd in 1943. Hier werden verbindingen gelegd tussen het vasteland en de batterijen op het eiland. De Texla bunker speelde een belangrijke rol tijdens de Georgische Opstand. Je hoort er alles over tijdens Bunkerdag.

De nabijgelegen paardenbunker is ook open!

Texel was an important link for German forces in the defence of Western Europe and the prevention of a potential Allied invasion via England. There were more than 700 bunkers on the island during the war. A large number of them have been demolished but a few bunkers can still be found at different locations.

This bunker is known as the 'Texla bunker', named after the house next door. It is a type R617 communications bunker, built in 1943 and was used to maintain contact between the mainland and the batteries on the island. The Texla bunker played an important role during the Georgian Uprising. Learn more about its history during Bunker Day.

The nearby horse bunker is also open!

1 KAZEMATTENMUSEUM

Afsluitdijk 1-5, Kornwerderzand
GPS: 53.0729808, 5.333750

Hier liggen de beroemde kazematten! Slechts 225 Nederlandse soldaten wisten ruim 15.000 Duitsers tegen te houden in de meidagen van 1940. Het museum is helemaal ingericht zoals het er in die tijd uitzag en de verhalen zullen zeker indruk op je maken.

Je kunt ook mee met een van de rondleidingen. Deze duren ca. 1 uur en starten om 11.30 uur, 13.00 uur en 14.00 uur. Inschrijven op locatie en vol=vol.

Here we find the famous casemates (fortified gun emplacements). A limited force of just 225 Dutch soldiers managed to hold back the 15000 advancing German troops in May 1940. All areas are equipped much as they were during the war. The original details and the story behind this impressive location make a visit very much worthwhile. Walk with one of the guided tours to hear the stories of Kornwerderzand. The tour takes about an hour and starts at 11.30, 13.00 and 14.00 hr. Registration is not possible, but first served.

FILMVERTONING: VETERANEN VERTELLEN

Veteranen die in mei 1940 vochten op Kornwerderzand vertellen over de spannende meidagen. Van Jan van Dokkum, Abe Leyenaar, Willem IJzerreef, Roelof Korporaal en Willem Pronk hoor je over de strijd en hun eigen ervaringen.

FILMVERTONING: KONINKLIJKE MARINE TIJDENS DE MEIDAGEN

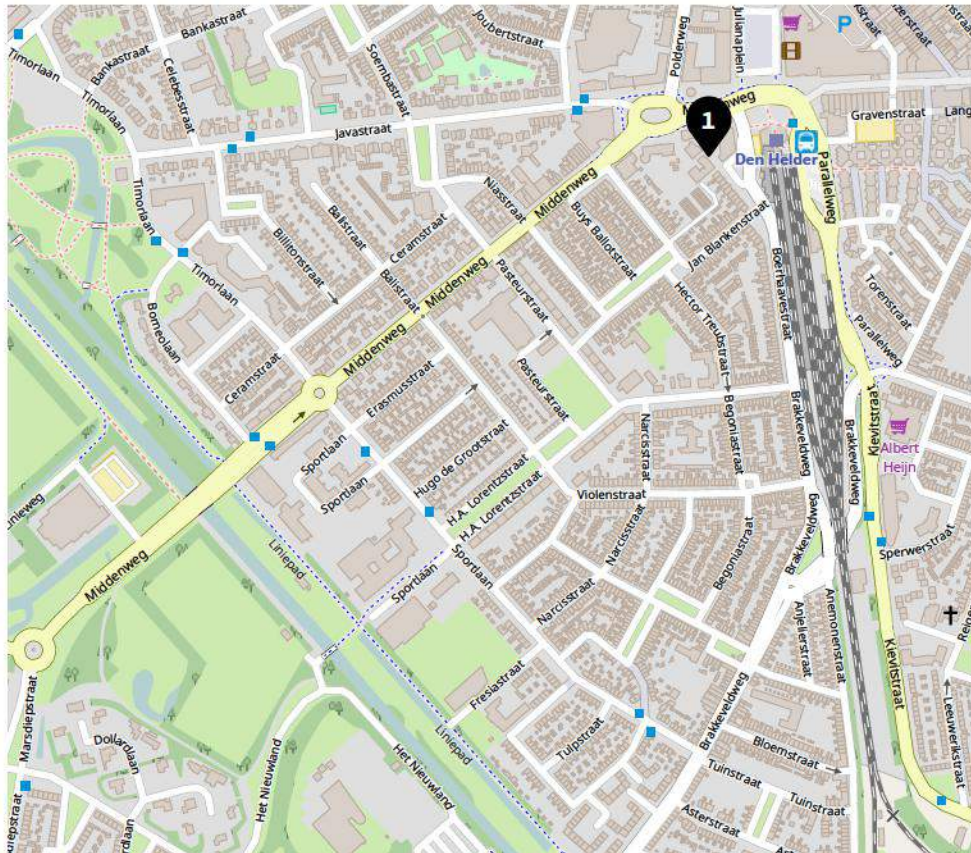
Met 7 schermen word je in een 7 minuten durende animatiefilm meegenomen in het verhaal van de Koninklijke Marine tijdens de meidagen van 1940 en kom je meer te weten over het trieste einde van de kanonneerboot "Hr. Ms. Johan Maurits van Nassau".

FILM VETERANS REMEMBER

Bunkerdag is all about the veterans' war stories in the Kazemattenmuseum visitors centre. Jan van Dokkum, Abe Leyenaar, Willem IJzerreef, Roelof Korporaal and Willem Pronk each tell their own story about the tense days during the Kornwerderzand battle in May 1940.

ANIMATION FILM - THE ROLE OF THE DUTCH ROYAL NAVY IN MAY 1940

A 7-minute animation film projected on 7 different screens tells the story of the Dutch Royal Navy during May of 1940, including the sad end of the Hr. Ms. Johan Maurits van Nassau gunboat.

1 TELEFOONBUNKER 616

Boerhaavestraat 15, Den Helder
GPS: 52.956626, 4.759301

In deze bunker werd de communicatie tussen de verschillende verdedigingsposten rondom Den Helder geregeld. Er staan er nog slechts drie in Nederland. Bijzonder is dat deze in spiegelbeeld is gebouwd. Nu is het een klein museum met een grote collectie.

This is a type 616 telephone bunker, one of the three remaining in The Netherlands. This mirror-built bunker is where the communication between the various defence posts in and around Den Helder was coordinated. Today it is a petite museum with an extensive collection.

1 BUNKERMUSEUM JANSJE SCHONG

Doctor Wiardi Beckmanlaan 125
GPS: 52.624423, 4.622925

Deze munitiebunker van het type V.F. 7a is in 2016 geopend als Bunkermuseum Jansje Schong. In de collectie van het museum zitten meerdere originele objecten uit de Tweede Wereldoorlog. Tijdens de Bunkerdag vertellen de vrijwilligers je graag meer over de bunker en het oorlogsverleden van Egmond.

In de duinen vind je twee verzetslieden die jou misschien wel vragen iets mee te smokkelen naar de bunker. Durf jij het aan?

This type V.F. 7a munitions bunker, equipped with concrete doors, was opened in 2016 as Bunkermuseum Jansje Schong. The museum's collection contains, amongst other things, an original WWII fire extinguisher, a 'Lebensgefahr' warning sign from the dunes and a Behelfs mine. Volunteers are happy to tell you more about the bunker and Egmond's war history on Bunkerdag.

2 HISTORISCHE VOERTUIGEN

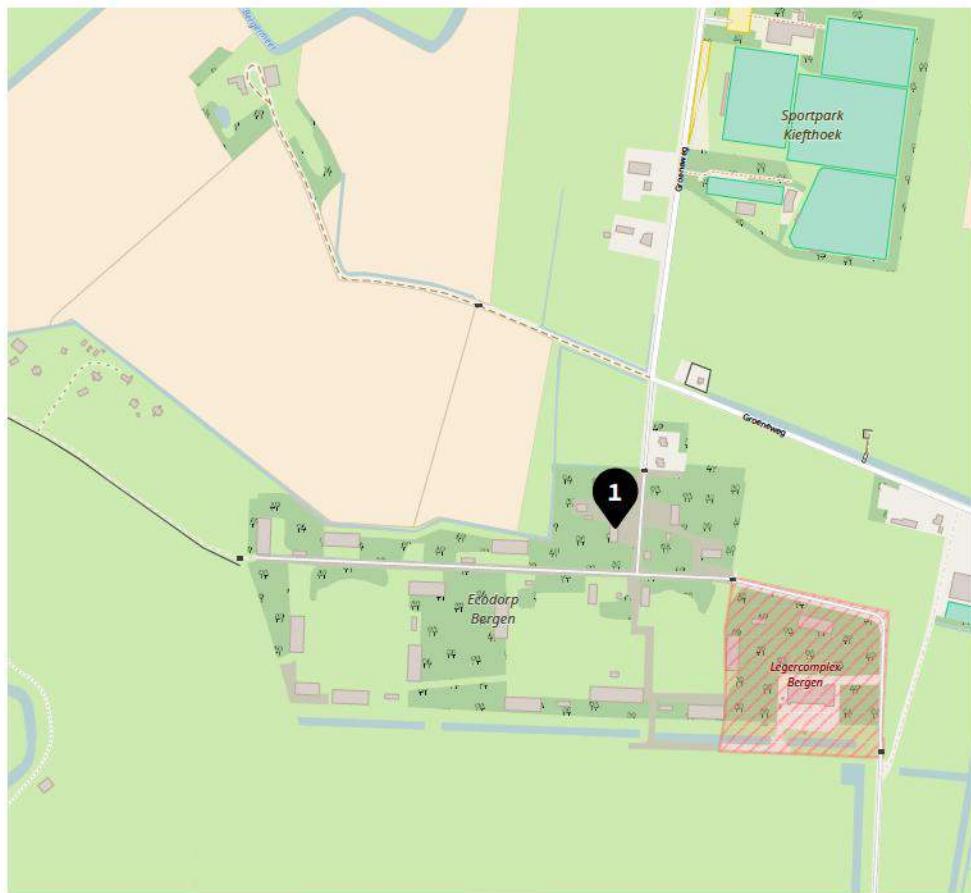
Boulevard Noord 1
GPS: 52.623971, 4.621875

Keep Them Rolling neemt een aantal van hun originele voertuigen uit de Tweede Wereldoorlog mee. De rijdende erfstukken zijn te bewonderen op Boulevard Noord, bij het pad waar je richting het Bunkermuseum Jansje Schong loopt. Natuurlijk mag je er ook even inzitten en voor wie het graag wil, wordt er een stukje rond de boulevard gereden.

Een rit kost €2,00 per persoon en is alleen voor bezoekers met een Bunkerdagticket.

Keep Them Rolling will be bringing a selection of their original WWII vehicles along to Bunkerdag. You can admire these driveable heirlooms on the Boulevard Noord, near the path leading to the Bunkermuseum Jansje Schong. Visitors can sit in the vehicles and the fanatics among us can even take a short ride down the boulevard.

A ride costs €2.00 per person (only available for Bunkerdag ticket holders).

1 VOORMALIG VLEGVELD
BERGEN EN WN 7

Groeneweg 14, Bergen.

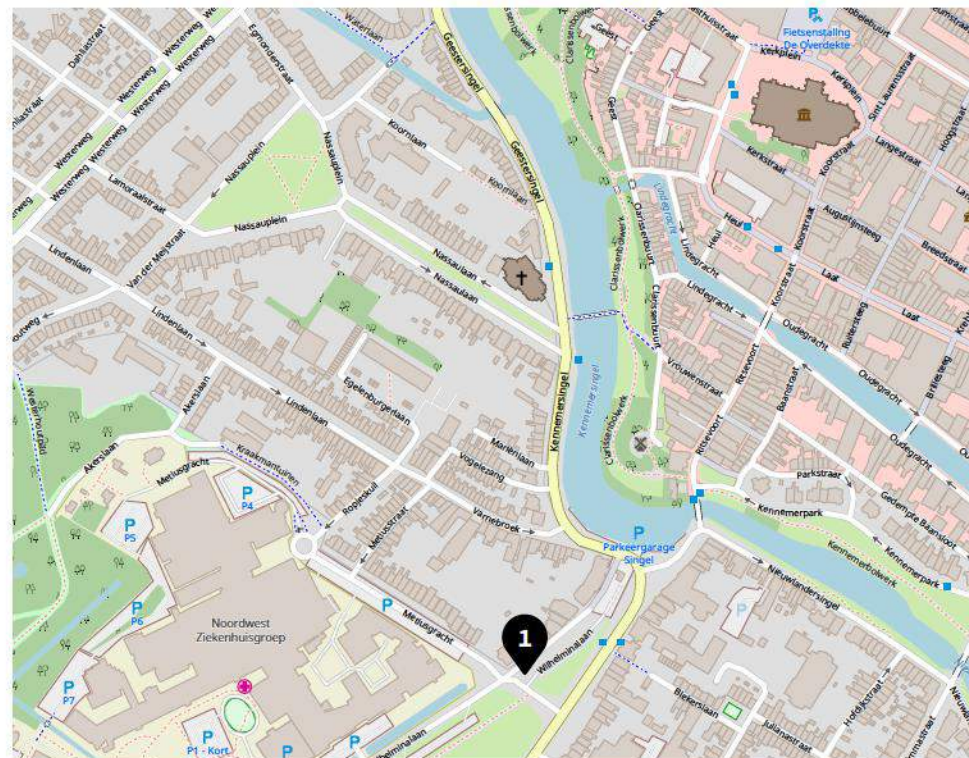
Volg vanaf de poort van het voormalig vliegveld de borden.

GPS: 52.652182, 4.693908

Het militaire vliegveld in Bergen is in 1939 gebouwd voor de naderende oorlog. Na de overname door de Duitsers bouwde de Luftwaffe een groot aantal licht uitgevoerde bunkers. Tijdens Bunkerdag bezoek je het voormalig vliegveld, het Vliegveldmuseum, de voormalige Befehlstand en kun je een kijkje nemen bij WN 7, het Flak-bunkerdorp ten noorden van het vliegveld. Bijzonder is dat in de Befehlstand de tafel

staat die in Hotel de Wereld is gebruikt tijdens de Duitse capitulatie.

The military airfield in Bergen was built in 1939 for the imminent war. The first German bombers appeared on May 10th 1940 and carried out a three quarter hour bombing there. A visit to this location on Bunkerdag includes the former airfield, the airfield museum, the former 'Befehlsstand' (command post), WN 7 and the Flak bunker village to the north of the airfield. One of the most interesting things here is that the table in the command post is assumed to be the one on which the official German surrender was signed in Hotel de Wereld in 1945.

1 TELEFOONBUNKER R616

Tegenover Wilhelminalaan 10

GPS: 52.627502, 4.739637

In het centrum van Alkmaar vind je deze Telefoonbunker van het type R616. Jarenlang stond hij onaangetast op het grasveld. De bunker was een knooppunt van Duitse telefoonverbindingen tussen Den Helder-Schagen-Bergen- Schoorl en Haarlem-Amsterdam. Nu is het een museum gericht op de oorlogsgeschiedenis van Alkmaar. Aan de buitenkant zie je nog bakstenen die de bunker camouflleerde als woonhuis.

This type R616 telephone bunker can be found in Alkmaar town centre. For years it has stood vacant in a field there. The bunker was a German telephone hub that facilitated the Den Helder-Schagen-Bergen-Schoolt & Haarlem- Amsterdam connections. Nowadays it's a museum focussing on the warhistory of Alkmaar.

Koop je ticket voor de Bunkerdag in Wijk aan Zee op de Dorpsweide.

Buy your Bunkerdag-ticket at the Dorpsweide in Wijk aan Zee.

1 ACTIVITEITEN DORPSWEIDE

Julianaweg 67
GPS: 52.490645, 4.601312

Op de Dorpsweide wordt de film 'De Verborgren Grens' vertoond, waarin in 20 minuten meer wordt verteld over de Atlantikwall. Kinderen kunnen geschminkt worden. De kok maakt op ouderwetse wijze uiensoep.

On the Dorpsweide there is a side programme for you and old. Watch 'De Verborgren Grens' (The Hidden Border), a short movie about the Atlantikwall. There is face painting for children. The cook will make an authentic union soup.

2 KÜVER 451

Julianaweg 75B
GPS: 52.490645, 4.601312

Deze Duitse personeelsbunker van het type Küver 451a is omgetoverd tot een ingericht museum. Ook is een ondergrondse loopgraaf van 60 meter lang toegankelijk gemaakt. De originele muurschilderingen in deze bunker zijn nog in goede staat en bijzonder om te zien.

This type Küver 451a personnel bunker was part of the W.N. 122. It has good access and has been converted into a museum. Even an underground trench of 60 metres long has been exposed. The most remarkable part of your visit may be the various original murals that are still in a very good state.

3 MARINE ARTILLERIE ABTEILUNG 201

Rijckert Aertsweg 50
GPS: 52.492889, 4.588218

Verstopt onder Hotel Het Hoge Duin liggen verschillende bunkers, onderdeel van Widerstandnest 63. Het zijn een Manschappenbunker M151, Entgiftungsstelle (een plek voor ontsmetting), een badlokaal en keuken. In de M151 zijn onder andere de

houten planken nog zichtbaar waarin de bedden van de soldaten hingen. **De bunkers hebben geen licht, dus neem je zaklamp mee!**

There are several bunkers hidden under the Hotel Het Hoge Duin that you can visit on Bunkerdag. These bunkers are part of the Widerstandnest (WN) 63 and include an M151 barracks bunker, an Entgiftungsstelle (detoxification area), a bathhouse and a kitchen. The barracks bunker has the rare feature of a landward-facing window and the wooden planks on which the soldiers' beds used to hang are still present. Access to the bunkers is via a stairway. There is no lighting inside the bunkers so make sure to bring a torch!

4 KEUKENBUNKER WN 63

Duinpad
GPS: 52.493287, 4.589866

In de keukenbunker werd de dagelijkse kost verzorgd. De originele wandschilderingen zijn nog te zien.

This kitchen bunker has original murals. This building is suitably accessible.

5 MANSCHAPPENBUNKER M151

De Zwaanstraat (trap op naar het duin)
GPS: 52.492208, 4.587190

Deze Duitse manschappenbunker van het type M151 diende als onderkomen voor 28 man marine personeel van de Artillerie Abteilung en de Marine Funkmeßabteilung. **Let op: om de bunker te bereiken moet je eerst een flinke trap beklimmen om het duin in te komen.**

This type Regelbau M151 personnel bunker served as accommodation for 28 marines belonging to the Artillerie Abteilung and the Marine Funkmeßabteilung. Please note: access to the bunker is via a long stairway upward and some distance walking through the dunes.

6 V143 RADARBUNKER

De Zwaanstraat (trap op naar het duin)
GPS: 52.491463, 4.587899

Deze zeldzame radarbunker van het type V143 is in september 1943 opgeleverd en zeker een bezoek waard. De V143 verkeert nog in zeer goede staat, zo zijn er nog resten van een origineel camouflage

patroon te zien en binnen zijn de antennekabels nog aanwezig. **Let op: om de bunker te bereiken moet je eerst een flinke trap beklimmen om het duin in te komen.**

This rare type V143 radar bunker was completed in September 1943 and contained a Mammut radar screen. The bunker itself is still in very good condition and parts of the camouflage pattern can be seen on the outside. Please note that access to the bunker via a long stairway and through the dunes.

7 OBSERVATIETOREN WN 63

De Zwaanstraat (trap op naar het duin)
GPS: 52.491327, 4.588235

Deze uitzichttoren gaf uitzicht over de hele vesting IJmuiden, inclusief de Havenmond. Er zijn er maar enkele van gebouwd langs de Atlantikwall. Dit bouwwerk is in privébezit, maar gaat vandaag voor één keer open. **Let op: neem je zaklamp mee want deze bunker heeft geen licht. Om de bunker te bereiken moet je een flinke trap beklimmen om het duin in te komen.**

This observation tower is privately owned and therefore almost always closed to the public. Not on Bunkerdag! Only a few of these towers were built along the Atlantic Wall during WWII. This provides a view of the whole fort town of IJmuiden, including the harbour entrance. There is no lighting inside the bunker so make sure to bring a torch!

8 COMMUNICATIEBUNKER

Hogeweg 14
GPS: 52.490731, 4.592106

Deze kleine communicatiebunker is recentelijk ontdekt omdat hij niet op de Duitse kaarten stond aangegeven. De bunker diende voor het maken van telefoonverbindingen tussen de verschillende bunkers. De eigenaar heeft de bunker ingericht met een kleine WO2-collectie. **Let op, deze bunker is moeilijk te betreden via een steile ingang met klimijzers.**

This small communication bunker was only recently discovered, as it was not registered on any of the German maps. The bunker served as a telephone exchange for several other bunkers. The current owner has also set up a small exhibition of WWII material.

Please note: access to this bunker is challenging, via a steep incline, and requires crampons.

9 PENDELDIENST HISTORISCHE VOERTUIGEN

Julianaweg 69
GPS: 52.491678, 4.598020

Keep Them Rolling heeft allerlei voertuigen die tijdens de Tweede Wereldoorlog gebruikt of geproduceerd zijn. Op de Dorpsweide staan de Jeeps en Dodges klaar om je heen en weer te brengen van de Dorpsweide naar bunkers onder het Hoge Duin. Een retourticket kost €2,00 per persoon en is alleen voor bezoekers met een Bunkerdagticket.

Keep Them Rolling owns and displays all sorts of vehicles that were built and used in WWII (1939-1945). Jeeps and Dodges are ready and waiting at the central meeting point in Wijk aan Zee, the Dorpsweide, to ferry you to the bunkers at the Hoge Duin, and back again. A return ticket costs €2.00 per person (only available for Bunkerdag ticket holders).

10 THEATERVOORSTELLING STEMEN

V143 Radarbunker, De Zwaanstraat
GPS: 52.491463, 4.587899

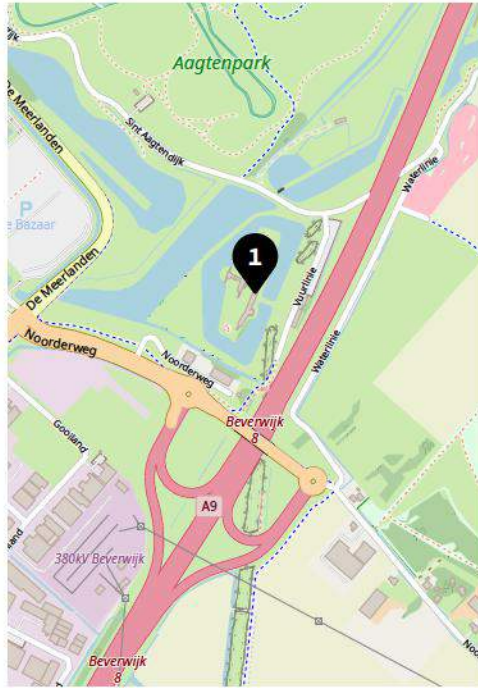
In een korte voorstelling van theatergroep Ouderwetz geven spelers een stem aan gevoelens van hoop en vrees die zich in de jaren '40-'45 schuil hielden in ieder mens. De poëtische teksten spreken voor zich en raken je even aan. Doorlopend tussen 11.00-16.30 uur.

In this short performance the players give voice to the feelings of hope and dread that lived in the hearts of all between 1940 and 1945. The poetic and touching scripts speak for themselves; an extraordinary experience.

HORECA

Een hapje eten tijdens Bunkerdag doe je bij een van de volgende locaties. Hier wordt een speciaal menu aangeboden:

- 11 SONNEVANCK Rijckert Aertsweg 2
- 12 GEWOON De Zwaanstraat 8
- 13 PAASDAL Hogeweg 14

1 FORT AAN DEN SINT AAGTENDIJK

Vuurlijn 1
GPS: 52.476899, 4.682921

Dit fort dateert uit 1899 en maakte deel uit van de Stelling van Amsterdam. Net als veel andere forten, werd het tijdens de Tweede Wereldoorlog in gebruik genomen door de Duitse bezetter. Het fort werd gebruikt als munitieopslagplaats.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd het fort bewoond door 21 Georgische soldaten. Zij behoorden tot de grote groep soldaten die aan het Oostfront gevangen werden genomen en gedwongen in Duitse dienst zaten. De Georgische Opstand op Texel betekende voor deze soldaten een tragisch eind; ze werden op brute wijze vermoord. Je hoort er meer over tijdens een rondleiding door het fort.

This fort dates from 1899 and was part of the 'Stelling van Amsterdam'. Just as many other forts, it was appropriated by German forces during WWII. This fort was used as an ammunition store.

During WWII, the fort was inhabited by 21 Georgian soldiers. They belonged to a large group of soldiers who were imprisoned on the Eastern Front and were forced into German service. The Georgian uprising on Texel meant a tragic end for these soldiers; they were brutally murdered.

RANDPROGRAMMA

Voor een dag is het fort weer even 'Munitieopslagplaats Monika', zoals het in de oorlog bekend stond. De rondleidingen staan in het teken van de gebeurtenissen in de periode 1940-1945 en starten ieder heel uur.

Voor kinderen is er veel te beleven. Zo kunnen zij geschminkt worden, kleuren en vleermuizen spotten in het donker. Super spannend! Kids die niet zo van het donker houden, kunnen lekker knuffelen met de schapejes. Ook Art to Take is aanwezig. Daar maak je zelf een stempel (vanaf 8 jaar). Met je eigen stempel bedruk je een kaart, papieren zak (waar je een windlichtje van kan maken) of button.

Let op: voor de activiteiten van Art to Take wordt een kleine bijdrage gevraagd

Op het terras kun je genieten van een hapje en een drankje.

For one day only, the fort will once again become 'Munitieopslagplaats Monika', as it was known during the war. The guided tours focus on events that occurred between 1940 and 1945 and start every hour.

There's a lot to do for children! They can have their faces painted, do some colouring and spot bats in the dark. Super-exciting! Kids who don't like the dark can pet the sheep. Art to Take will also be on site here. You can make your own stamp with them (for 8 years upward) and then print on a card, a badge or a paper bag to make into a lantern.

Please note: a small fee is required for participation in the Art to Take activities.

Visitors can also enjoy refreshments on the terrace.

1 TORPEDOLAGER

Kromhoutstraat 32
GPS: 52.454794, 4.583944

De munitie voor de Schnellboote, de torpedo's, werd opgeslagen in een speciaal ontworpen bunker met wanden van 2.5 meter dik, en een dak van 3 meter dik gewapend beton. Aan de binnenkant herken je nog maar weinig terug, maar tijdens de Bunkerdag mag je een kijkje nemen.

The ammunition for the Schnellboote, the torpedoes, was stored in a munitions bunker that was specially designed for the purpose. The bunker had 2.5 metre thick walls and a 3 metre thick roof made of reinforced concrete. The original bunker is hardly recognisable inside but visitors are allowed take a peek on Bunkerdag.

2 SCHNELLBOOTE BUNKER

Seinpostweg
GPS: 52.46057, 4.57476

Het is de grootste bunker van Nederland. Deze Schnellbootbunker bezat veertien havens waarin 'Schnellboote' afgemeerd konden worden. Daarnaast beschikte de bunker over vier reparatiedokken, om de schepen te repareren die bij hun taak op de Noordzee beschadigd waren geraakt. De slaapvertrekken van

het personeel en het voorraadmagazijn bevonden zich op een tussenverdieping in de bunker. De bunker is tijdens de oorlog regelmatig aangevallen. Sporen van geallieerde bombardementen zijn nog altijd goed te zien.

De lokale visrokerij is ingeschakeld voor een hapje en een drankje.

This is the biggest bunker in The Netherlands. The Schnellbootbunker had a total of 14 docks and, moreover, 4 workshop docks where vessels that were damaged during missions at sea - such as setting out mines and targeting allied ships with torpedoes closer to the English coast etc. - could be repaired. The living quarters of the personnel and supplies storage were situated in the rafters, the floor of which created an extra ceiling above the docks below. During the war the bunker was often attacked. Traces of allied forces bombings are still visible.

3 VERZETSMUSEUM JUNIOR

Seinpostweg
GPS: 52.46057, 4.57476

Verzetsmuseum Junior op Wielen is een mobiele kindertentoonstelling met waargebeurde verhalen van vier kinderen tijdens de Tweede Wereldoorlog. Stap in het jaar 1940 en beleef de oorlog door de ogen van de Joodse vluchteling Eva, het Nederlandse NSB-meisje Nelly, Jan met de ouders in het verzet en Henk uit een alledaags gezin.

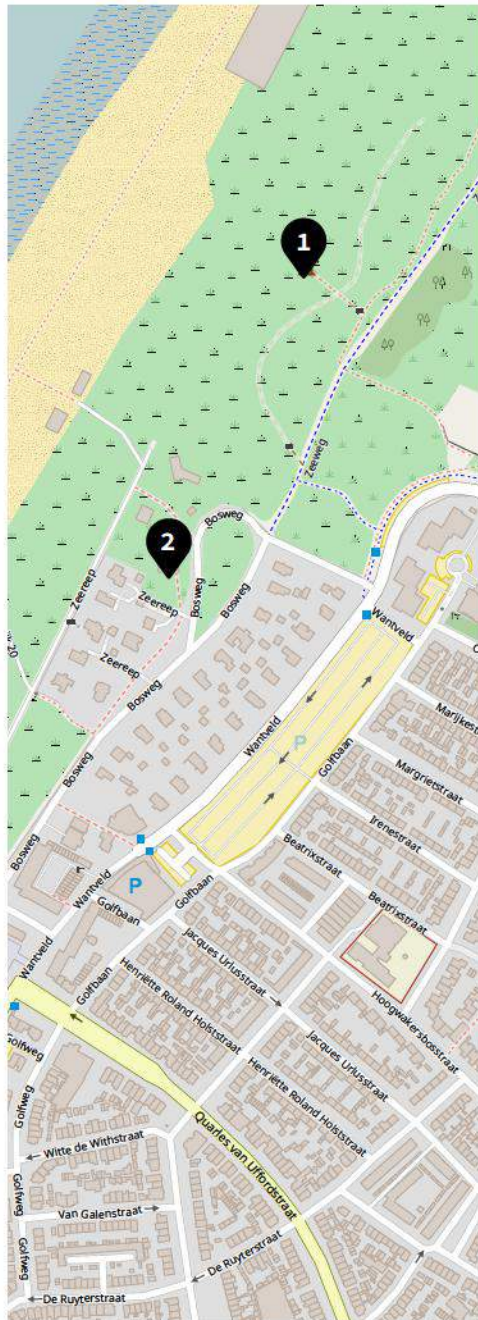
Bekijk boeiende animaties en ga op zoek naar voorwerpen, foto's en documenten in deze tot museum omgebouwde trailer.

Deze tentoonstelling op Wielen is vooral geschikt voor kinderen tussen de 9 en 14 jaar oud.

Verzetsmuseum Junior op Wielen is a mobile children's exhibition about the real-life stories of four children living during WWII. Children experience the war through the eyes of Jewish refugee Eva, Dutch NSB girl Nelly, Jan, whose parents were part of the resistance and Henk from an everyday family.

Visitors watch fascinating animation films, search for objects, photos and documents and complete assignments in special booklets.

This exhibition on wheels is especially suitable for children between 9 and 14 years old.

**1 ATLANTIKWALL
MUSEUM NOORDWIJK
EN GANGENSTELSEL**
Zeeweg (volg het fietspad de duinen in)
GPS: 52.253936, 4.439060

De S414 vuurleidingpost is een drie etages tellende bunker met weids uitzicht, van waaruit het commando gevoerd werd van de batterij. Het museum is ingericht met originele apparatuur. Naast het Bunkermuseum in Noordwijk ligt een prachtig groot gangenstelsel van maar liefst 250 meter. Door deze gangen werd de munitie vanuit de munitiebunker vervoerd naar de geschutsbunkers. Je bezoekt ze tijdens Bunkerdag.

The 3-storey high S414 bunker was the main command station for the whole Noordwijk battery. The bunker is an excellent viewpoint for observing the sea and surrounding areas. The museum offers a very authentic view into life in the bunker. Various other bunkers can also be visited via the 400 metre long tunnel: 1 artillery bunker and 2 barracks bunkers.

**2 MUSEUM
ENGELANDVAARDERS**
Bosweg 15
GPS: 52.251676, 4.436970

In Museum Engelandvaarders beleef je mee hoe mannen en vrouwen tijdens de Tweede Wereldoorlog uit bezet Nederland ontsnapten en vanuit Engeland de strijd tegen nazi-Duitsland en Japan voortzetten.

Experience in Museum Engelandvaarders how men and women escaped occupied Holland and continued their resistance against Nazi Germany and Japan from English territory in Museum Engelandvaarders.

1 KATWIJKS MUSEUM
Voorstraat 46
GPS: 52.203877, 4.397358

In het museum is een tentoonstelling over de Engelandvaarders te zien. Zo hoor je meer over 33 jonge mannen die in verschillende pogingen de kust van Engeland probeerden te bereiken. De doorlopende fotopresentatie laat de bouw van de Atlantikwall in Katwijk zien. Ook worden de hele dag twee films getoond: Stormgetij en De Verborgene Grens.

In Katwijk's Museum there is an exhibition 'Engelandvaarders'. The exhibition displays 33 young men who in several attempts tried to reach the coast of England. During the day there is also a photo presentation. Detailing the demolition of the boulevard to make way for the construction of the Atlantic Wall. In addition to this, two films will be screened continuously throughout the day: Stormgetij (Storm Tide) and De Verborgene Grens (The Hidden Border).

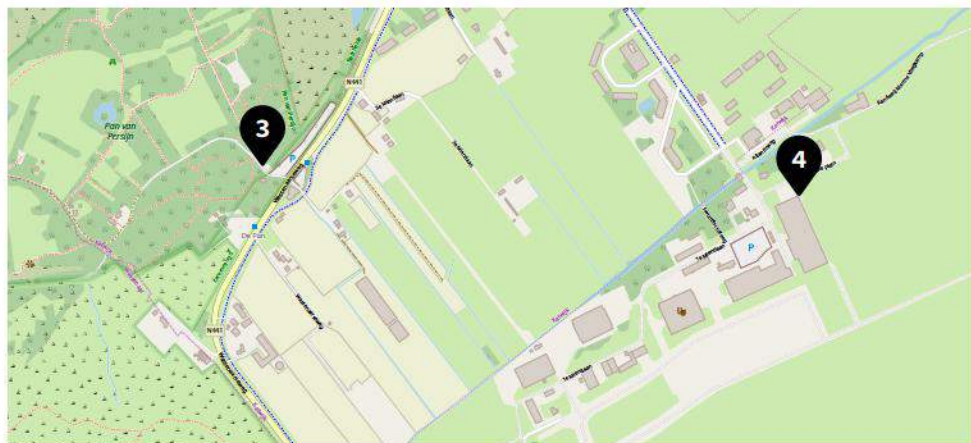
2 TANKMUUR KATWIJK
DUNAatelier, Duinplein bij, vuurtoren,
Boulevard Zeezijde
GPS: 52.200740, 4.390334

Langs de gehele lengte van de Boulevard van Katwijk lag in de Tweede Wereldoorlog een tankmuur als onderdeel van de Atlantikwall. Het DUNAatelier ligt naast een stuk van de verborgen tankmuur. Ze zijn een project gestart om de tankmuur weer deels zichtbaar te maken. Het resultaat zie je tijdens Bunkerdag.

In het naastgelegen atelier vind je meer informatie over Katwijk in oorlogstijd. Ook wordt hier doorlopend de korte film 'De verborgene grens' gedraaid, die een interessante introductie geeft op de Atlantikwall.

A tank wall stood along the entire length of Katwijk boulevard as part of the Atlantic Wall during WWII. The DUNAatelier is located next to a section of the hidden tank wall. They have started a project to renovate the tank wall. The result will be presented on Bunkerdag.

In the adjacent studio you will find more information about Katwijk in wartime. The short film De Verborgene Grens (The Hidden Border), which provides an interesting introduction to the Atlantic Wall, will also be screened in a continuous loop.

3 TANKMUUR PANBOS

Wassenaarseweg 152

GPS: 52.175306, 4.401513

In het duingebied tussen Wassenaar en Katwijk vind je het prachtige Panbos. Tijdens Bunkerdag raden we een verkorte wandeltocht aan naar een stuk tankmuur midden in het bos. Je kunt hem van dichtbij bekijken en zien hoe dik de muren zijn. Vlakbij ligt een serie indrukwekkende 'draketanden'; grote piramidevormige steenblokken. Een tank zou daar zijn eigen 'tanden' flink op stukbijten.

Startpunt: Parkeerplaats bij de Pan van Persijn, Wassenaarseweg 152 in Katwijk. Neem direct na de ingang het eerste pad naar links en volg de oranje route. Na ca. 15 minuten lopen bereik je de tankmuur.

Op vertoon van je Bunkerdagticket mag je het bos gratis in.

Let op: er is geen Bunkerdag kaartverkoop bij het Panbos.

In the dunes between Wassenaar and Katwijk we find the beautiful Panbos. On Bunkerdag, we recommend a short walk to a section of tank wall in the middle of the woods. You can view this defence structure up close and see the state of its walls. Next to the tank wall is a series of impressive 'draketanden' ('dragon's teeth'): large pyramid-shaped stone blocks. A tank would have crushed its own 'teeth' on those.

Starting point: the parking area at the Pan van Persijn, Wassenaarseweg 152 in Katwijk. Take the first path

to the left immediately after the entrance and follow the orange route. You will reach the tank wall after a 15-minute walk.

You can enter for free on presentation of your Bunkerdag ticket at the entrance to the woods.

Note: There is no Bunkerdag ticket sales at this location.

4 ARCHEOLOOG VOOR EEN DAG

1e Mientlaan 75

Direct na de poort linksaf

GPS: 52.17042, 4.4100427

In de begindagen van de Tweede Wereldoorlog is het dorp Valkenburg en het bijbehorende vliegveld het toneel geweest van hevige gevechten. Samen met gemeente Katwijk, archeologisch onderzoeksbureau Archol en het Rijksvastgoedbedrijf krijg je de kans om mee te zoeken naar vondsten uit deze begindagen van de oorlog.

Let op: geen kaartverkooppunt.

In the early days of the Second World War Valkenburg village and the airport

have been the scene of fierce fighting. Together with the municipality of Katwijk, the archaeological research agency Archol and Rijksvastgoedbedrijf, you get the chance to search for finds from these early days from the war.

Note: There is no Bunkerdag ticket sales at this location.

1 VLEERMUISBUNKER 37H

Wassenaarseslag 15

GPS: 52.162391, 4.349092

In dit gebied resteren nog circa twintig ondergrondse bunkers, zoals een commandopost, munitie ruimtes en verblijfsruimtes, en de overdekte loopgraven. In dit steunpunt houden 's winters zo'n vijf soorten vleermuizen hun winterslaap. De gidsen vertellen je graag meer over de vleermuisbunker en de bewoners.

In Wassenaar there are around twenty underground bunkers, which were connected to a command post, ammunitions stores, barracks and other spaces connected via tunnels and covered trenches. Today, these shelters house at least 5 species of bat. They hibernate here and also use the space for mating in late autumn and early spring, so it is paramount that the bunker remains undisturbed during these periods. Tourguides will tell you all about the bunker and its inhabitants during Bunkerdag.

1 FÜHRER DER SCHNELLBOOTE: COMMANDOBUNKER V149

Van Stolkpark, ingang t/o Hogeweg 18
GPS: 52.100233, 4.289090

De Führer der Schnellboote had het bevel over de motortorpedoboten en viel rechtstreeks onder het opperbevel van de Kriegsmarine. In Scheveningen was ook het hoofdkwartier gevestigd. De commandobunker was via verschillende gangen met andere bunkers binnen het complex verbonden. Misschien ligt de gang onder de weg door richting Villa Sandhaghe er nog wel...

Deze bunker zal speciaal voor Bunkerdag toegankelijk worden gemaakt.

The Führer der Schnellboote was tasked with coordinating the motor-torpedo boats and operated directly under navy command. Its headquarters were in Scheveningen. The command bunker, built under the Belvédère Park, was connected to other bunkers in the complex by various corridors. The passageway that lead through under the road to the Villa Sandhaghe might even still be there...

This sizeable bunker is currently buried under sand but will be made accessible especially for Bunkerdag.

2 COMMANDOBUNKER 610

Van Stolkpark, ingang t/o Hogeweg 18
GPS: 52.100128, 4.289133

Naast de grote Führer der Schnellboote ligt een kleinere commandopost van het type 610. Deze bunker gaf onderdak aan een deel van de staf van de Führer der Schnellboote. Deze bunker huisveste twee onderofficieren en eenentwintig manschappen. De bunker wordt speciaal voor Bunkerdag open gemaakt.

Adjacent to the larger Führer der Schnellboote, a smaller, type 610 command post can be found. This bunker provided shelter for a portion of the Führer der Schnellboote staff. It housed 2 NCOs, and 21 troops. The bunker is currently buried under the grass but will be made accessible for Bunkerdag.

3 COMPANY WEST

Company West is een re-enactmentgroep. Gekleed als de Amerikaanse soldaten van toen hebben zij hun

kampement opgezet bij de Führer der Schnellboote in het Van Stolkpark in Den Haag. Voor kinderen worden leuke activiteiten georganiseerd. Zo geef je orders met behulp van vlaggen en portofoons!

Company West is a WWII re-enactment group and on Bunkerdag they will set up an American army style camp nearby the Führer der Schnellboote. Company West will also organise a number of themed activities for children.

4 GESCHUTSBUNKER 625B EN TANKMUUR

Oude Waalsdorperweg 342A,
GPS: 52.112964, 4.321829

Aan de noordoostzijde van dit terrein werd de tankversperring voor een groot deel gevormd door een tankmuur met een lengte van ruim 1100 meter. In deze tankmuur waren oorspronkelijk drie geschutsbunkers van het zelfde type opgenomen.

Deze geschutsbunker type 625B behoort tot de zeldzame bunkertypes. De bunker bestaat uit een wachtruimte voor zes man, een munitiebergplaats en een gevechtsruimte. Aan de lange zijde heeft de bunker naast de personeelsingang ook een inrijopening voor het geschut.

Op de nabijgelegen Waalsdorperpervlakte bevond zich een fusilladeplaats, gelegen in een duinpan. Met name verzetsstrijders uit de Scheveningse strafgevangenis, welke het Oranjehotel werd genoemd, werden door de bezetter op de Waalsdorperpervlakte gefusilleerd.

Deze bunker is voor het eerst te bezoeken tijdens Bunkerdag.

Onder voorbehoud: check de website om te controleren of deze bunker open is

The main line of defence against tanks on the northeast side was formed by a tank wall measuring over 1100 metres in length. This tank wall originally included three gun bunkers of the same type. The guns in these bunkers covered the tank wall.

This gun bunker type 625B is one of the rarer bunker types. The bunker comprises a waiting room for six men, an ammunition storage room and a combat area. The entrance once allowed access to the waiting area via a gas lock. A corridor connects the entrance to the ammunition store and the combat area.

A spot in a dune pan on the nearby Waalsdorperpervlakte was used by enemy firing squads. Resistance fighters from the Scheveningen prison - which used to be called the 'Oranjehotel' - were often executed by the German military at this location.

Please check our website to see if this bunker is open.

5 ATLANTIKWALL MUSEUM SCHEVENINGEN

Badhuisweg 123
GPS: 52.105499, 4.295877

In 1943 bouwde de Duitse bezetters hier een commandocentrum dat bestond uit 13 bunkers. Stichting Atlantikwall Museum Scheveningen heeft de commandobunker, een manschappenbunker en een toiletbunker weer toegankelijk gemaakt en authentiek ingericht.

The German occupation built a command centre consisting of 13 bunkers in the New Scheveningen woods in 1943. Museum Scheveningen Foundation has reopened and authentically refurbished the command bunker, the barracks bunker and the toilet bunker.

6 THEEHUIS EN BUNKER V192

Kapelweg 55
GPS: 52.103005, 4.290832

Even bijkomen doe je bij theehuis De Waterkant; een van de best bewaarde geheimen van Den Haag. Daarnaast ligt de V192. Dit is een zeldzame bunker waarvan er maar één is gebouwd in Nederland. Tijdens Bunkerdag kun je er een kijkje nemen.

Take a break at teahouse De Waterkant; one of the best kept secrets in The Hague. Next to it is the V192. This is a rare type of bunker. There was only one built in The Netherlands.

7 GANGENSTELSEL WN67 HL

Pieter Pauluspad
GPS: 52.070678, 4.223093

In het duin resteert nog circa 130 meter tunnel met zes aangesloten bunkers. In dit gedeelte van het complex WN 67 HL bevond zich onder andere een onderdeel van de Luftwaffe dat het luchtruim moest afsporen naar vijandelijke vliegtuigen. Let op: er kan een rij ontstaan doordat er maar een beperkt aantal bezoekers tegelijkertijd de gang in mag.

Near the boulevard of Kijkduin, under the dunes, is a hidden tunnel system. The one hundred meters of tunnel and the four bunkers it connects still remain. This part of the complex housed the Flugwache, part of the German airforce, whose function it was to detect enemy aircraft.

8 RONDLEIDING ATOOMBUNKER (VOL)

Ontmoetingsplek Atrium, Spui 70
GPS: 52.077657, 4.316682

Speciaal voor de Bunkerdag gaat de voormalige atoombunker Schedeldoekshaven open voor publiek. Diverse ministeries bouwden in de jaren zeventig atoombunkers om te kunnen schuilen voor een nucleaire aanval door Rusland. Ook onder de voormalige panden van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het Ministerie van Veiligheid en Justitie aan de Schedeldoekshaven zitten bunkers die dienst deden als schuilplaats en commandopost voor bewindslieden en ambtenaren.

De noodzetel telt twee verdiepingen diep en heeft een oppervlakte van 2.000 vierkante meter. Daarmee behoort hij tot de grootste naoorlogse civiele schuilplaatsen in Nederland.

Alle rondleidingen zitten vol. Aanmelden is niet meer mogelijk.

The former atomic bunker at the Schedeldoekshaven will be open to the public especially for Bunkerdag. Various ministries built atomic bunkers in the 1970s to use as shelters during a Russian nuclear attack. Therefore, beneath the former buildings of the Home Office and the Ministry of Security and Justice at the Schedeldoekshaven, bunkers that served as hiding places and command posts for ministers and government officials can be found.

The emergency seat of government has two levels and a floor area of 2000 square metres. This makes it one of the largest post-war civil shelters in the Netherlands.

All tours are fully booked. Registration is no longer possible.

9 WIDERSTANDSNEST 320

Ruychroklaan t/o 6
GPS: 52.095672, 4.313534

Widerstandsnest 320 lag in het parkje op de hoek van de Oostduinlaan en de Ruychroklaan. Het complex bestond uit negen bunkers met een verzorgende of ondersteunende functie voor de Hauptkampflinie Raamweg-Koningskade-Malieveld. Volgens een kaart uit 24 augustus 1944 werd Widerstandsnest 320 bezet door de 3/ Polizei Waffen Schule III, bestaande uit 1 officier, 5 onderofficieren en 32 manschappen. Tijdens Bunkerdag bezoek je verschillende bunkers in dit complex.

Widerstandsnest 320 was located in the park on the corner of Oostduinlaan and Ruychroklaan. The complex consisted of nine bunkers, each having an auxiliary or supporting function to the 'Hauptkampflinie Raamweg-Koningskade-Malieveld'. According to a map from August 24th, 1944, Widerstandsnest 320 was occupied by the '3/ Polizei Waffen Schule III', consisting of 1 officer, 5 non-commissioned officers and 32 soldiers. You can visit various bunkers in this complex on Bunkerdag.

KEUKENBUNKER

In deze keukenbunker werd het eten bereid voor de manschappen die hier gelegerd waren. Tijdens de Koude Oorlog is deze bunker hergebruikt. Sporen van beide oorlogen zijn nog altijd zichtbaar in het vervallen interieur.

Let op: om deze bunker te betreden moet je door een gat klimmen.

Food was prepared in this kitchen bunker for the men who were stationed here. This bunker was also functional during the Cold War. Traces of both wars are still visible in the derelict interior.

Please note: in order to enter this bunker, visitors must climb through a hole.

MANSCHAPPENBUNKER 622

Deze bunker vormt een kleine tijdcapsule waarin sporen van zowel de Tweede Wereldoorlog als Koude Oorlog nog altijd zichtbaar zijn. De bunker bood een onderkomen aan twee groepen van elk 10 soldaten. In de Koude Oorlog is de bunker gebruikt door de landmacht. Door vocht verkeert de bunker in slechte staat. Wie ervan houdt, ziet de schoonheid in

het verval van dit bouwwerk. Let op: neem je zaklamp mee en zorg dat je schoenen aan hebt die vies mogen worden.

This bunker is an intact time capsule in which both WWII and the Cold War remain discernable. The bunker provided shelter for 2 groups, each of 10 soldiers. The Dutch Royal Army used the bunker in the Cold War. The bunker is in a bad state due to the effects of damp but real enthusiasts will see the beauty in its decay. Make sure you bring your torch and shoes that you don't mind getting dirty.

WC BUNKER

Bunkers hadden veelal ondersteunende functies. Zo ook deze kleine wc bunker. Er is weinig meer over van het voormalig interieur. Tijdens Bunkerdag gaat hij voor het eerst open voor publiek.

Bunkers often had auxiliary functions, much as this small toilet bunker. There is little left of the former interior. It will be open to the public for the first time on Bunkerdag.

WOONSCHUILPLAATS

In het park staan drie woonschuilplaatsen. Een ervan wordt speciaal tijdens Bunkerdag geopend voor publiek. De andere kun je van buitenaf bekijken. Tijdens de oorlog was dit een verblijfplaats voor de Duitse soldaten.

There are three residential shelters in the park. One of them will be opened to the public especially for Bunkerdag, the others you can view from the outside. They functioned as barracks for German soldiers during the war.

10 GILDEWANDELING LANGS DE BUNKERS

Duinweg 87. Ingang park t/o Hogeweg 18
GPS: 52.100484, 4.289047

Tijdens een wandeling met Het Gilde hoor je meer over de indrukwekkende verdedigingswerken van de Atlantikwall, zoals de 'Hauptkampflinie' Raamweg-Koningskade-Malieveld en het Commandocentrum Kustverdediging. Op de route kom je meerdere bunkers tegen. Ook breng je een bezoek aan de 'Bloedberg', die in 1917 door Engelse krijgsgevangenen is gebouwd.

Starttijden: 11.00 uur, 12.00 uur, 13.00 uur, 14.00 uur en 15.00 uur

Duur: ca. 1 uur

Startpunt: Bij de Keukenbunker aan de Ruychrocklaan
Eindpunt: Atlantikwall Museum Scheveningen aan de Badhuisweg

Inschrijven is mogelijk bij het vertrekpunt van de wandeling. Wees er op tijd bij want vol is vol.

The tour, given by a guide from the Guild, provides participants with a good impression of the extensive defences, such as the Raamweg-Koningskade-Malieveld 'Hauptkampflinie' (front line defence) and the Commandocentrum Kustverdediging (Command Centre for Coastal Defence). The walk includes a visit to several bunkers, such as the kitchen bunker near the starting point, group accommodations bunkers and bunkers with residential shelters. The tour also covers the 'Bloedberg' (Bloody Hill) that was built in 1917 by English prisoners of war drafted in the Netherlands.

Starting times: 10:00, 11:00, 12:00, 13:00, 14:00 hr. The walk takes about 1 hour. It starts at the bridge at the corner of the Ruychrocklaan and Oostduinlaan and ends at the Atlantikwall Museum Scheveningen at the Badhuisweg. Visitors wishing to participate can register at the starting point of the walk. Make sure to be there in good time as there are only a limited number of spaces.

11 DERTIENDAGH BOEK EN ESCAPE EXPERIENCE

Park tegenover Ruychrocklaan t/o 6
GPS: 52.095672, 4.313534

Dertiendag van Maarten Bruns en Maria Postema is een spannende jongerenroman over de zestienjarige Erik die in de duinen van Scheveningen op zoek gaat naar onontdekte bunkers.

Op deze locatie kun je de Dertiendag Escape Experience spelen, een mobiel puzzelspel zoals ook in escaperooms wordt gespeeld. Aan de hand van verschillende puzzels, gebaseerd op het verhaal van Dertiendag, moeten de spelers een code ontdekken om zo de plannen van Everhart te dwarsbomen. De Dertiendag Escape Experience duurt maximaal 10 minuten.

Dertiendag by Maarten Bruns and Maria Postema is an exciting youth novel about sixteen-year-old Erik

who searches for undiscovered bunkers in the dunes of Scheveningen.

At this location you can play the Dertiendag Escape Experience, a mobile puzzle game much like those played in escape rooms. By solving various puzzles based on the story of Dertiendag, players have to decipher a code in order to hinder the plans of Everhart. The Dertiendag Escape Experience lasts a maximum of 10 minutes.

12 HISTORISCHE VOERTUIGEN

Park tegenover Ruychrocklaan t/o 6
GPS: 52.095672, 4.313534

Able Compagnie heeft voertuigen die tijdens de Tweede Wereldoorlog gebruikt of gefabriceerd zijn. Tijdens Bunkerdag mag je een ritje maken in een van deze historische wagens. De dodges en jeeps rijden tussen de bunkers in het park bij Arendsdorp (Widerstandsnest 320) en het Atlantikwall Museum Scheveningen aan de Badhuisweg.

Een retourtje kost € 2,00 per persoon en is alleen voor bezoekers met een Bunkerdagticket.

Able Compagnie owns and displays all sorts of vehicles that were built and used in WWII (1939-1945).

Jeeps and Dodges are ready and waiting at Widerstandsnest 320 (park Arendsdorp) to ferry you to the Atlantikwall Museum Scheveningen, and back again. A return ticket costs €2.00 per person (only available for Bunkerdag ticket holders).

13 DUNEA WANDELING

Pompstationsweg 353
GPS: 52.117871, 4.306002

Hoe ging het met de productie en het leveren van drinkwater tijdens de Tweede Wereldoorlog? Op eigen gelegenheid kun je een wandeling maken langs de informatieborden waarop deze periode wordt toegelicht. De wandeling begint bij de watertoren van Scheveningen en eindigt op het strand, waar de bunkers goed zichtbaar zijn.

How was drinking water produced and supplied during WWII? A short, unguided walk from the Scheveningen water tower down to the beach tells, aided by information panels along the route, the story of this period.

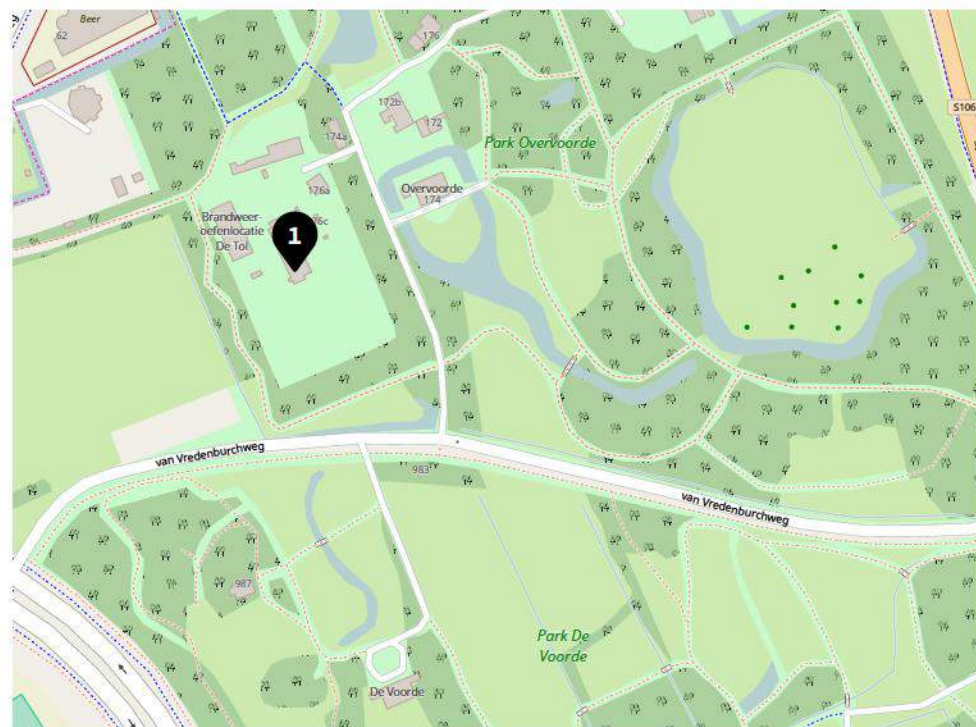

14 TOBRUK YPENBURG

ILSY-plantsoen 9, Den Haag
GPS: 52.039415, 4.354206

Deze tobruk werd gevonden bij de Rotterdamse Baan en in 2017 naar deze locatie verplaatst. Bekijk hem van binnen en leer meer over de oorlogsgeschiedenis van Ypenburg.

This tobruk was found at the Rotterdamse Baan and moved to this location in 2017. Take a look inside and learn more about the war history of Ypenburg.

1 MUSEUM BESCHERMING BEVOLKING

Van Vredenburgweg 176A

GPS: 52.044142, 4.300029

Museum Bescherming Bevolking laat zien wat de functies van de vele verschillende bunkers in dit complex waren tijdens de Tweede Wereldoorlog. Ook laten ze zien welke maatregelen er werden getroffen om de bevolking te beschermen. Speciaal voor kinderen worden BB-reddingstechnieken opgezet en kunnen zij ook zelf aan de slag met stokken, touw en knooppwerk.

On Bunkerday, the museum guides explain what each bunker's function was during WWII and later during the Cold War. They also show us the measures taken to protect the population. There is also a special programme for children where they can learn BB-rescue techniques then put them into practice, working with sticks, ropes and knotting techniques.

BEVRIJDINGSFEESTJE

Dit jaar sluit Bunkerday aan op het themajaar '75 jaar Bevrijding' van het V-fonds. Bij Museum Bescherming Bevolking wordt daarom een klein bevrijdingsfeestje gebouwd! De Zingende Dames laten fijne meezingers de revue passeren. Van "Bei mir bist du schein" tot "Wie heeft er suiker in de erwtensoep gedaan?". Natuurlijk mag je meezingen en dansen!

This year, Bunkerday joins in with the V-fonds theme year 75 years of Liberation. A small liberation party will therefore be held at Museum Bescherming Bevolking! The Zingende Dames (Singing Ladies) will treat visitors to a few sing-alongs like Bei mir bist du schein and Wie heeft er suiker in de erwtensoep gedaan? You are, of course, also welcome to join in with the singing and dancing!

1 MANSCHAPPENBUNKER 502 MET FLAKBEDDING

Rijksstraatweg 182

GPS: 51.729531, 4.630541

De Flakbedding, een opstelling voor luchtafweergeschut, op het dak maakt deze bunker uniek in zijn soort. Alle onderdelen in de bunker zijn weer werkend gemaakt en het kleine bunkermuseum geeft een goed beeld van hoe een bunker functioneerde.

This type 502 barracks bunker is unique in that its roof is equipped with a Flakbedding - a type of anti-aircraft weapon. Everything here has been restored to working order. Also due to the little museum we get a really good impression of how the bunker functioned.

2 KAZEMAT TYPE P

Rijksstraatweg 351

GPS: 51.725005, 4.627315

Een kazemat is een Nederlandse bunker. Deze is gebouwd in 1940, vlak voor het uitbreken van de oorlog. Een P Kazemat werd vaak gebouwd als schuilonderkomen tegen beschietingen op plekken waar geschut opgesteld stond. De kazemat bood ruimte aan 13 soldaten.

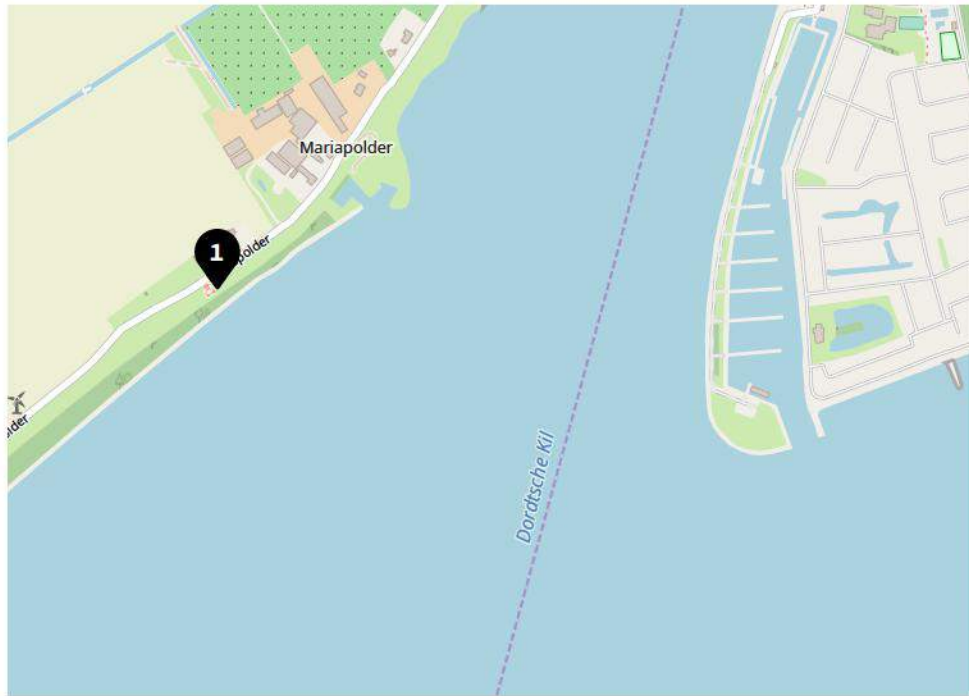
A casemate is a Dutch bunker. This one was built in 1940, just before the start of the war. A P casemate was often built to use as a shelter against artillery shelling. I offered shelter for 13 soldiers. The P casemate in Dordrecht will be open to the public for the first time this year.

FILM: BEVRIJDING VAN DORDRECHT

In deze korte film worden we weer even helemaal meegenomen in het vreugdelijke moment van de bevrijding in Dordrecht. Lach mee met de feestende mensen op de bevrijdingsfeesten en bekijk de defilés en militaire demonstraties. Vier de vrijheid mee! De film duurt ca. 15 minuten en wordt doorlopend vertoond bij Manschappenbunker 502 in Dordrecht.

In this short film, we are transported back to the joyful moment of Dordrecht's liberation. Laugh along with the jubilant people at the liberation parties and enjoy the marches and military displays. Celebrate freedom! The film lasts approximately 15 minutes and will be screened continuously at Manschappenbunker 502 in Dordrecht.

1 V.I.S. KAZEMAT EN LUCHTWACHTTOREN

Mariapolder 5

GPS: 51.722221, 4.615786

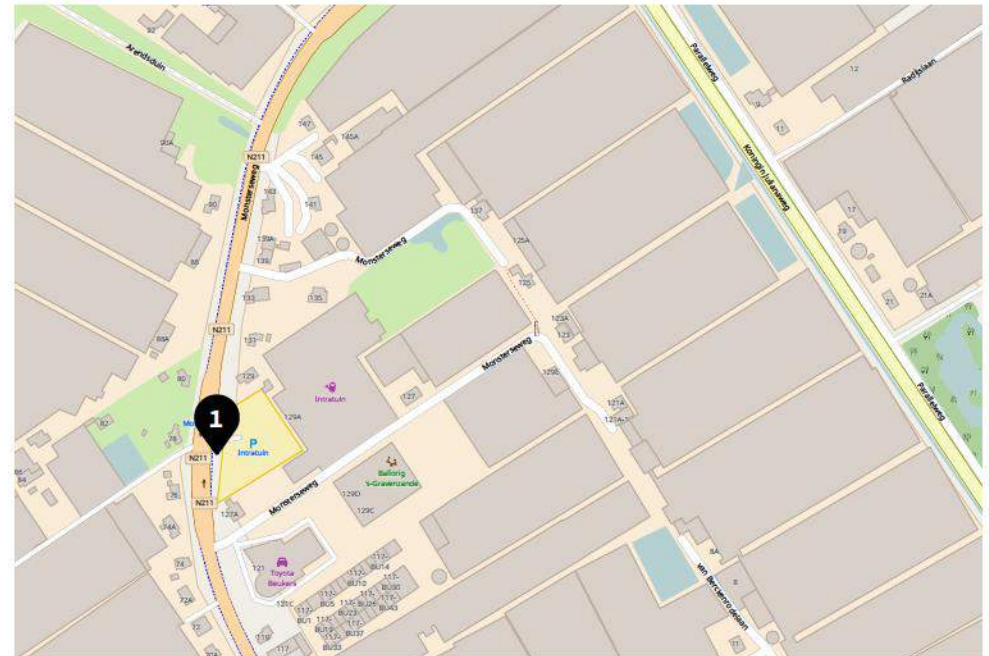
In Strijensas vinden we drie verdedigingswerken op elkaar: een dijk, een kazemat en een luchtwachttoren. De luchtwachttoren maakte deel uit van het netwerk van uitkijktorens tijdens de Koude Oorlog. Vanaf de toren konden militairen Russische vliegtuigen die laag overkwamen om onder de radar te blijven, op 8 kilometer afstand horen aankomen.

De kazemat onder de toren is gebouwd in 1937. Het wordt ook wel een V.I.S. (Voorschrift Inrichten Stelling) Kazemat genoemd. Vanuit de kazemat werd met een mitrailleur de rivierkruising en de Moerdijkbruggen in de gaten gehouden. Er zijn nog veel originele sporen te zien, zoals de stalen deuren, een nabijverdediging en een schietgat voor de mitrailleur. Buiten zijn er zelfs nog sporen van inslag te zien.

Tijdens Bunkerdag worden rondleidingen gegeven en mag je de luchtwachttoren beklimmen.

In Strijensas we find three defensive structures at a single location: a dike, a casemate and an air lookout tower. The air watchtower was part of the network of lookout towers used during the Cold War. From the tower, troops could hear Russian planes that were using a low approach in an attempt to evade radar detection up to 8 kilometres away.

The casemate under the tower was built in 1937. It is also known as a V.I.S. (Voorschrift Inrichten Stelling) casemate. The river crossing and the Moerdijk bridges were monitored with a machine gun from the casemate. Many traces of original use can still be seen, such as the steel doors and shooting holes for the machine gun. There are even traces of impact on the outside. You can climb the air watchtower on Bunkerdag.

1 SPERRE ARENDSDUIN: MANSCHAPPENBUNKER 501 & GESCHUTSBUNKER 676 & KEUKENBUNKER

Monsterseweg 129

GPS: 52.013917, 4.153715

In de theetuin van de Intratuin is de manschappenbunker van het type 501 en de keukenbunker te bekijken. Achterin de tuin, nauwelijks zichtbaar, staat een geschutsbunker van het type 676. De vrijwilligers van stichting Fort aan den Hoek hebben de bunkers ingericht en vertellen er meer over.

Bekijk hier de korte film 'De Verborgene Grens' over de aanleg van de Atlantikwall. De film bevat niet eerder getoond filmmateriaal en foto's uit privécollecties en archieven. Duur: ca. 20 minuten.

A type 501 barracks bunker can be found in the tea garden at the Intratuin garden centre. To the east of the N211 is a residential area built on several small mounds that hide 3 barracks bunkers, 2 munitions bunkers and a kitchen/mess hall combination. Hidden further towards the back of the tea garden is a type

676 cannon bunker. Employees of the Fort aan den Hoek van Holland Foundation will be available during your visit to provide detailed information about all the bunkers.

De Verborgene Grens is an educative film about the German-made coastal defence system in The Netherlands. The film includes footage that has never been screened before and photos from private collections and archives. Duration: 20 minutes.

1 BUNKER BREMEN Vineta duin, Strandweg 25 GPS: 51.984568, 4.117507

Bremen is de Duitse bijnaam die deze bunker van het type FI246 heeft gekregen. Het is een munitiebunker en diende als opslag van munitie voor het kustgeschut in het Vineta duin. Bekijk de exposities in deze bunker, ingericht door het Nederlands Militair Kustverdedigingsmuseum en de film 'De Verborgen Grens' over de Atlantikwall.

This munitions bunker is part of the German Vineta battery and is currently home to the Nederlands Militair kustverdedigingsmuseum (Dutch Military Coastal Defence Museum). Bremen is the nickname the Germans used for the type FI246 bunker. Access: The bunker is accessible via the entrance to the Vineta duin.

2 VINETADUIN Strandweg 25 GPS: 51.982771, 4.118322

Midden in het beschermde natuurgebied Vineta liggen Nederlandse kazematten uit 1914-1918, een Nederlandse geschutsbatterij uit 1937-1940, een Duitse kustbatterij uit 1940-1945 en een Amerikaans communicatiestation uit 1967.

De tijd heeft hier duidelijk niet stilgestaan en inmiddels zijn de bunkers overgenomen door bijzondere flora en fauna. Deze vergankelijkheid laten we je graag zien tijdens Bunkerdag door middel van een uitgestippelde route langs de bunkers. De route loopt ook langs Bunker Bremen, dat ingericht is als museum. **Vergeet je zaklamp niet!**

In the middle of a protected nature reserve we find a group of Dutch casemates dating from 1914 to 1918, a Dutch artillery battery from 1937 to 1940, a German coastal battery from 1940 to 1945 and an American communications post from 1967.

*Time has clearly not stood still here and the bunkers have been taken over by notable flora and fauna. We invite Bunkerdag visitors to experience this ever-changing environment on a mapped-out tour along the bunkers. The route also includes Bunker Bremen, which has been set up as a museum. **Don't forget to bring your torch!***

3 GANGENSTELSEL VINETADUIN (VOL) Strandweg 25 GPS: 51.982771, 4.118322

LET OP: helaas zitten alle rondleidingen vol. Zonder reservering is een bezoek niet meer mogelijk.

Ook dit jaar nemen wij je exclusief mee het ondergrondse gangenstelsel in. Heel bijzonder, want deze is slechts beperkt toegankelijk door de huidige gevleugelde bewoners, de vleermuizen. Het 450 meter lange gangenstelsel verbond de manschappenbunkers met elkaar en zorgde ervoor dat de soldaten veilig op hun post in de geschutsbunkers konden komen. Tijdens de Bunkerdag kun je het stelsel en de aanliggende manschappenbunkers uitsluitend bezoeken onder leiding van een gids.

Please note that all tours are fully booked. You can

visit the other bunkers of Vineta duin.

Once again, this year we invite Bunkerdag visitors to take an exclusive look inside the underground tunnel system. This is quite an exceptional opportunity as it is normally only accessible to a limited extent by its current winged residents. This system connected the barracks bunkers, ensuring that troops could move safely to and from their posts in the artillery bunkers. On Bunkerdag, you can only visit the tunnel system and adjacent barracks bunkers when accompanied by an official guide.

4 MARKOSTAND MET GANGENSTELSEL Strandboulevard GPS: 51.988175, 4.118312

Dit unieke bunkercomplex vormde het hoofdkwartier van de Duitse kustartillerie in Hoek van Holland. Vanuit deze grote commandobunker, type M152, werden alle kustbatterijen van de 'Festung Hoek van Holland' geleid, waaronder ook de naastgelegen kustbatterij 'Vineta'. Tijdens Bunkerdag bezoek je er drie bunkers en een ondergronds gangenstelsel. **Neem je zaklamp mee om deze bunkers te ontdekken.**

This unique bunker complex was the headquarters of the German coastal artillery at Hoek van Holland. Operations of all coastal 'Festung Hoek van Holland' batteries were coordinated from this type M152 command bunker, including the adjacent Vineta battery.

5 FORT 1881 Stationsweg 82 GPS: 51.979645, 4.121831

Het museum Fort 1881 vertelt over het leven in het fort in oorlogstijd en de rol die het speelde tijdens de Tweede Wereldoorlog. Bijzonder om te zien zijn de teksten die de gevangenen in hun cellen hebben geschreven. Tevens draaien er twee films: 'De Verborgen Grens' als introductie op de geschiedenis van de Atlantikwall, en een film waarin de laatste vergadering van het kabinet op 13 mei 1940 wordt getoond.

Tijdens Bunkerdag proef je hier biertjes die met water uit het Fort zijn gebrouwen. Even bijkomen doe je in de Marechaussee Kantine die is geopend met restaurant en terras.

The museum Fort 1881 tells the story of the life in a fort

during the war. There are still many signs of the German occupation visible today. You can even read writings left behind by inmates on the prison cell walls. An exhibition space has also been set up in the fort where two films will be shown: De Verborgen Grens (The Hidden Border) tells the story of the Atlantic Wall in 20 minutes. The other film is made up of original footage from the last cabinet meeting on May 13th 1940 and will be shown in the very room the meeting took place.

During Bunkerdag you can taste beers that were brewed with water from the Fort. The restaurant and terras are open.

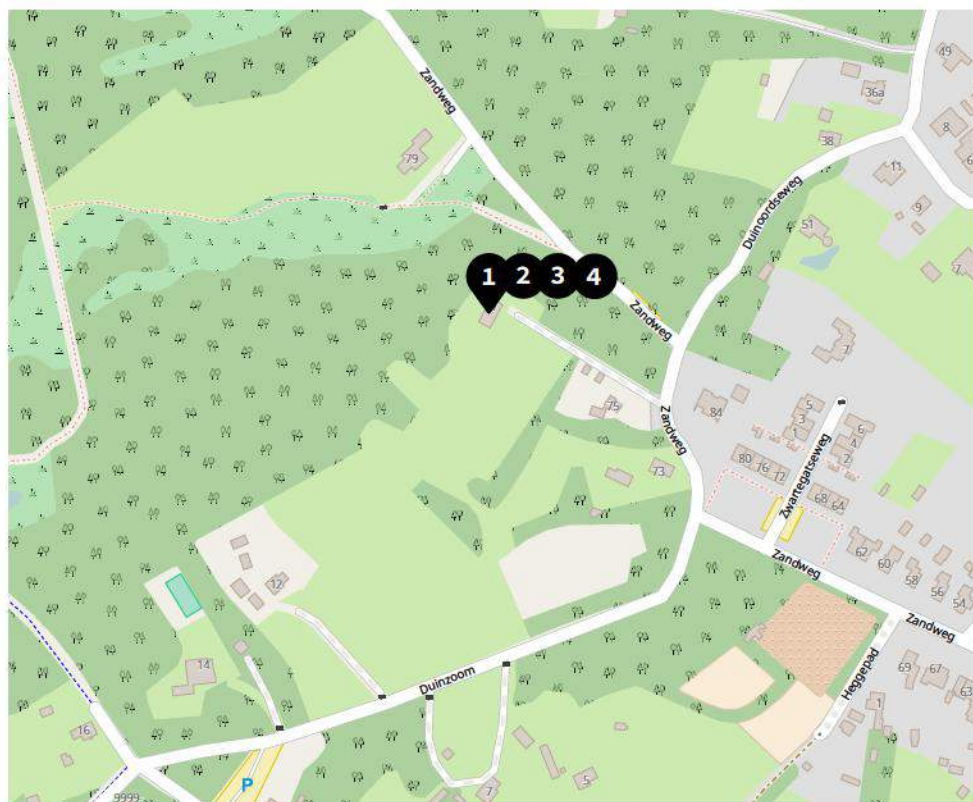
6 ZEETOREN Helmweg 7 GPS: 51.991674, 4.122802

Deze achthoekige toren is omstreeks 1941 gebouwd door de Duitse bezetter en werd aangeduid als 'Münze'. Dit was de codenaam voor de radar op het dak. Met deze radar speurden de Duitsers de Noordzee af naar vijandelijke activiteiten. Het dak van de toren biedt een prachtig uitzicht over Hoek van Holland en de oorspronkelijke duinenrij.

Bij de Zeetoren kun je voor een gereduceerd tarief bukschieten, abseilen en de escaperoom in. Reserveer van tevoren als je zeker wilt zijn van een plek. Ook is hier een restaurant.

This octagonal tower was built around 1941 by the German armed forces and was dubbed 'Münze' - the codename for the radar on the roof. This radar was able to track enemy manoeuvres on the North Sea up to 20 kilometres from the coast. Are you in for a bit of excitement? Visit the Escaperoom. Is this command post as deserted as it looks? Or show off your concentration and shooting skills with rifle shooting.

1 BIBERBUNKER

Zandweg t/o 83 (Parkeren bij Kruising
Duinoordseweg /Zandweg)
GPS: 51.911204, 4.080983

Vanuit deze bunker, St-type L487, werden acties ondernomen om geallieerde bommenwerpers op weg naar Duitsland te onderscheppen. Interessant is dat de bunker in de Koude Oorlog in gebruik is geweest bij een organisatie genaamd 'Bescherming Bevolking'. Nu is hij ingericht als museum. Tijdens Bunkerdag krijg je er een rondleiding. De laatste tour start om 17.00 uur.

Hidden in the Oostvoorne dunes is the so-called 'Biberbunker'. This St-type L487, codename 'Bertha', was built to function as a radar command post for the German air force. The bunker has since been set up as a museum and demonstrates how the command bunker

worked. Guided tours of the bunker are available on Bunkerdag, the last one of the day commencing at 17:00.

2 KÜVERBUNKER 409

Zandweg t/o 83 (Parkeren bij Kruising
Duinoordseweg /Zandweg)
GPS: 51.911204, 4.080983

Deze bunker van het type 409 is een communicatie/verbindingsbunker. Hiervandaan liepen alle telefoon- en radioverbindingen voor jachtvliegtuigen en FLAK-stellingen (bunkers met luchtafweergeschut). De bunker was 24 uur per dag in bedrijf. Toen in maart 1943 de naastgelegen Biberbunker gereed was, werd al het radio- en telefoonverkeer in deze bunker ondergebracht. Je bezoekt de bunker onder leiding van een gids. Neem je zaklamp mee om hem goed te bekijken.

This type 409 bunker is a communications bunker. All telephone and radio links for fighter planes and FLAK racks (bunkers with anti-aircraft cannons) ran from here. The bunker operated 24 hours a day. From the moment that the neighbouring Biberbunker was finished in March 1943, all radio and telephone traffic was processed there as it was much better fortified, larger and safer. This bunker can be visited on a guided tour. Make sure to bring your torch along so you can see the building properly.

3 BUNKER 424 SEEBURGTISCH

Zandweg t/o 83 (Parkeren bij Kruising
Duinoordseweg /Zandweg)
GPS: 51.911204, 4.080983

Deze bunker is de voorloper van de nabijgelegen Biberbunker. Het is een küver van het type 424 met een gemetseld dagverblijf en een betonnen nachtverblijf. Hier werden radargegevens verzameld en gecoördineerd. Daarom stond in dit bouwwerk een Seeburgtisch.

Op een Seeburgtisch werd op een glasplaat alle relevante gegevens van de geallieerde bommenwerpers geprojecteerd, maar ook de gegevens van de eigen jachtvliegtuigen. De gevechtsleider was hierdoor in staat de eigen jachtvliegtuigen richting de bommenwerpers te dirigeren voor onderscheppingsacties. Deze bunker is onder leiding van een gids te bezoeken. Neem je zaklamp mee om hem optimaal te bekijken.

This bunker is the forerunner of the nearby Biberbunker. It is a type 424 'küver', or 'Kustenverteidigung' (coastal defence) bunker with a brickwork day room and concrete night quarters. Radar data was gathered and processed in this building, which is why a 'Seeburgtisch' was installed here.

All relevant data concerning allied bombers was projected on a glass plate on the Seeburgtisch, but also that of the Germans' own fighter planes. The combat leader was therefore able to direct their own fighter planes towards allied bombers for interception operations. All relevant data, such as positions, altitudes and locations, came in via the powerful radar systems and was displayed on the Seeburgtisch.

This bunker can be visited on a guided tour. Make sure to bring your torch along so you can see the building properly.

4 FLAK 37 MM

Zandweg t/o 83 (Parkeren bij Kruising
Duinoordseweg /Zandweg)
GPS: 51.911204, 4.080983

Voor het eerst is dit jaar een originele 'Flugabwehrkanone Flak 37 mm kaliber' te zien. Hij staat vlakbij de Biberbunker. Het afweergeschut is aangetroffen onder het zand in de duinen van Rockanje, en is vermoedelijk als gevolg van het gewicht - maar liefst 1,6 ton - achtergelaten in mei '45. Het geschut is opgesteld in een specifieke Flakbedding. De bemanning voor de FLAK bestond uit 5 à 7 manschappen. Met dit geschut konden 120 schoten per minuut worden afgevuurd. Horizontaal was het bereik 6600 meter en verticaal 4500 meter.

This original 'Flugabwehrkanone FLAK 37mm kaliber' for the first time on display. This anti-aircraft gun was found under the sand in the Rockanje dunes, probably left behind in May of 1945 due to its massive weight - a whopping 6 tonnes. The artillery is installed on its own specifically engineered FLAK bedding, and is located approximately 25 metres away from the Biberbunker. The crew for the FLAK consisted of 5 to 7 men. One could fire 120 shots per minute with this gun. The horizontal range was 6600 metres and vertically 4500 metres.

1 GESCHUTSBUNKER TYPE 612

Nieuwe Zeedijk

GPS: 51.821095, 4.127150

In deze bunker stond een kanon waarmee parallel aan de kustlijn geschoten kon worden op de vijand op het strand. De aangebouwde mitrailleuropstelling (Tobruk) is vrijwel volledig origineel. Tijdens Bunkerdag kun je luisteren naar mensen die in Hellevoetsluis en directe omgeving de oorlog hebben meegemaakt.

This type 612 gun bunker was equipped with a cannon, mounted on a carriage, that was used to fire parallel to the coastline. Also attached to this bunker is an almost fully original 'Tobruk' machinegun installation. The concrete road used to transport the cannon from the bunker to an open 360° bedding is also still present.

2 WANDELING 'SPOREN VAN DE TWEDE WERELDOORLOG'

Plein Fort Haerlem 1

GPS: 51.82334, 4.12704

In Hellevoetsluis zijn vele sporen te zien van Stützpunkt XXVIII (Steunpunt 28) van de Atlantikwall. Je ontdekt het zelf in de speciale tour die stichting Verdedigingswerken Hellevoetsluis vandaag organiseert. Starttijden: elk heel uur vanaf 11:00 uur. De laatste start om 16:00 uur.

Duur: ca. 1 uur. Opgeven kan ter plaatse of reserveer via www.fronttaal.info.

There is much to see of the Atlantic Wall and WWII in Hellevoetsluis. Discover it for yourself during the special 'Sporen Tweede Wereldoorlog' ('Traces of WWII') tour, organised by Stichting Verdedigingswerken Hellevoetsluis. Starting times: every hour, from 11.00 till 16.00 hr. (In Dutch). Duration: approx. 1 hour.

Bekijk hier de korte film 'De Verborgene Grens' over de aanleg van de Atlantikwall. De film bevat niet eerder getoond filmmateriaal en foto's uit privécollecties en archieven. Duur: ca. 20 minuten.

The Verborgene Grens is an educative film about the German-made coastal defence system in The Netherlands. The film includes footage that has never been screened before and photos from private collections and archives. Duration: 20 minutes.

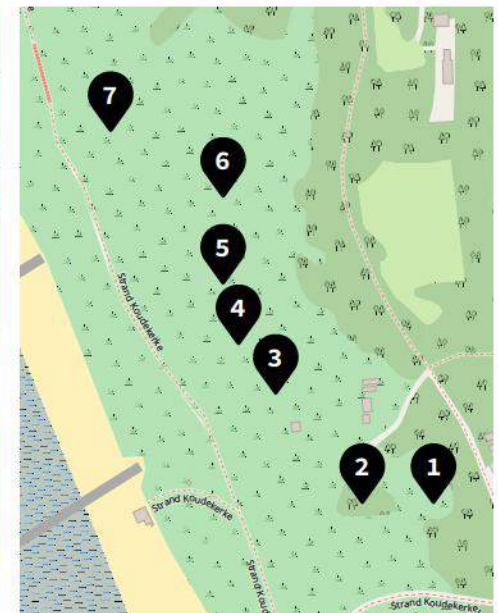
1 BUNKERCOMPLEX DE PUNT

De Punt 1

GPS: 51.785310, 3.883844

De Punt was strategisch van zeer groot belang. Vanaf daar bestreken de kanonnen de ingang van de Grevelingen tussen Goeree en Schouwen. Het bunkercomplex, Widerstandsnest 220 H, bestaat nu uit 15 bunkers die je kunt bezoeken. Doorlopend vinden rondleidingen plaats en schrik niet als je een Duitse soldaat tegenkomt!

A heavy infantry post was built at de Punt - a strategically essential location due to a clear trajectory for cannon fire towards the entrance of the Grevelingen between Goeree and Schouwen. The bunker complex Widerstandsnest 220 H (de Punt) now consists of 15 bunkers that are open to visit. Extensive information panels and enthusiastic volunteers provide more information about the site and its history.

De bunkers staan in de volgorde waarin je ze tegenkomt. Ze liggen in de duinen van Koudekerke. Voer Dishoek 23 in op de navigatie en sla rechts af de smalle weg in. Deze voert omhoog. Aan het einde van het pad ligt de Hospitaalbunker. Loop met een steile trap het duin in, waar je de andere bunkers vindt.

1 MANSSCHAPPENBUNKER 622

Dishoek 23, Koudekerke.

GPS: 51.477451, 3.515743

Aan de buitenkant van deze manschappenbunker zie je nog goed de schade van een 'Typhoon raket' en de inslag van 20 mm granaten van een boordgeschut van een vliegtuig. De bunker heeft flink onder vuur gelegen. Obergerefreiter (korporaal) Hein Höfel heeft in deze bunker gelegerd gezeten en is hier ook geëxecuteerd. Na de gevechten in november 1944 zijn namelijk spullen gevonden, waaronder een aantal persoonlijke eigendommen van deze militair. De bunker is vanbinnen in goede conditie; er is alleen geen licht. Neem dus zelf je zaklamp mee!

On the outside of this bunker you can still clearly see damage from a 'Typhoon' rocket and 20mm bullet holes from an aircraft gun. A certain Hein Höfel was

most likely stationed here as, after the fighting in November 1944, various items were found, including a number of personal items belonging to this soldier. He was also shot here. The bunker is in good condition inside but there is no light. Make sure to bring your own torch!

2 HOSPITAALBUNKER

Dishoek 23, Koudekerke. *Sla rechts het pad in (loopt omhoog). Bunker bevindt zich aan het einde van het pad.*

GPS: 51.474485, 3.518532

Dit is de enige Hospitaalbunker van het type M159 die in Nederland te vinden is. Je hoort het bijzondere verhaal van de Britse arts die een Duitse soldaat hielp. Ook vind je hier een collectie versperringen.

This is the only type M159 hospital bunker in The Netherlands and played a significant role during the war. You also find here the extraordinary story of the British doctor who helped a German soldier. Adjacent to the hospital bunker is a type 134 munitions bunker and next to that still a collection of army defence barriers.

EXPOSITIE: ORIGINELE UNIFORMEN EN MATERIALEN

Naast de vele bunkers vind je in Dishoek ook een expositie van originele uniformen en ander origineel materieel. Zo staat er een echt Duits wachthuisje, geschilderd in de kleuren van de Duitse vlag, en een Duitse veldkeuken uit 1943, die door de Duitse soldaten ook wel een Gulashkanone werd genoemd. Tijdens de oorlog werden minstens twee van deze veldkeukens gebruikt in Batterij Dishoek. Ook bekijk je hier 'Sanitātermateriaal'; voorwerpen die het Duits militair Rode Kruis gebruikte en verschillende legeruniformen. Eigenaar John vertelt je er meer over.

In addition to multiple bunkers in Dishoek being open to view, you will also find an exhibition of original uniforms and other equipment here. There is a real German guardhouse, painted in the colours of the German flag and a German field kitchen from 1943, which the German

soldiers also called a 'Gulashkanone'. During the war, at least two of these field kitchens were used as part of Batterij Dishoek. You can also see 'Sanitātermateriaal' here; objects that were used by the German military Red Cross, and many army uniforms. The owner, John will tell you all about them. The owner, John, will be present at the exhibition to tell you more about his special collection.

3 KEUKENBUNKER 134

Dishoek 23, Koudekerke.

GPS: 51.477451, 3.515743

Bunkers hadden hele praktische toepassingen. Zo ook deze keukenbunker type 134, waarin de maaltijden werden bereid voor de manschappen. Bijzonder is dat een van de kamers is voorzien van rookkanalen (schoorstenen) in de wand. Net als een aantal andere bunkers hier in Dishoek, heeft ook dit exemplaar schade opgelopen. Vermoedelijk door een zwaar kaliber scheepsgranaat van het schip de Erebus, tijdens de strijd die hier woedde op 2 en 3 november 1944. Deze bunker is dit jaar voor het eerst geopend voor publiek.

Bunkers often had very practical applications. This also applies to this type 134 kitchen bunker, in which meals were prepared for the troops. What makes this one special is that one of the rooms is equipped with smoke ducts (chimneys) in the wall. Just as a number of other bunkers here in Dishoek, this specimen has also been war-damaged. This was probably mainly due to heavy-calibre navy artillery from the Erebus ship during the battle that raged here on November 2nd and 3rd in 1944. This bunker is open to the public for the first time this year.

4 MUNITIEBUNKER M145

Dishoek 23, Koudekerke.

GPS: 51.475648, 3.517223

Bijzonder is dat in deze bunker nog veel teksten op de muren te vinden zijn over de munitiesoorten die er opgeslagen lagen.

This bunker was an ammunition store and you can still see lists of types of ammunition that were kept here noted on the walls.

FLITSLEZINGEN: DE ENIGMA

De cryptomachine Enigma kreeg een grote bekendheid in de Tweede Wereldoorlog. Jarenlang was het een geheim apparaat. Het kraken van de codes die door de machine gebruikt werden was een keerpunt in de oorlog. Tijdens een korte lezing hoor je meer over hoe de Enigma werkte en hoe hij is gekraakt. Er is een echte Enigma aanwezig en voor kinderen is er een replica aanwezig waarmee zij een stuk geheimschrift kunnen ontcijferen. De flitslezingen worden doorlopend gegeven.

The Enigma cryptographic machine became famous in WWII. For many years the Enigma was a top-secret device. It marked a turning point in the war. How did it work? How were the messages sent and how was the Enigma cracked in the end? On Bunkerdag, there will be an Enigma type M4 in the bunker in Dishoek. For children, there will be an electronic replica present on which they can decipher a piece of code. Dan de Bruijn will give the flash lectures about the Enigma continuously throughout the day.

5 MANSCHAPPENBUNKER 622

Dishoek 23, Koudekerke.

GPS: 51.476035, 3.517073

Een jachtvliegtuig van het type Typhoon heeft op 1 november 1944 twee raketten afgevuurd. De inslagen zijn nog altijd duidelijk te zien op de bunker, evenals de inslagen van automatische vuurwapens bij de ingang. De bunker is donker vanbinnen, dus neem je zaklamp mee als je hem goed wilt bekijken.

This battery took a beating, sustaining quite a lot of damage, during heavy fighting on November 1st 1944. A Typhoon fighter plane fired two missiles at the bunker during the battle and the impact sites can still be seen clearly today. You can also see damage from when commandos fired automatic weapons on the 2 entrances. This bunker is dark inside so make sure to bring your torch if you want to explore fully.

6 MANSCHAPPENBUNKER 622

Dishoek 23, Koudekerke.

GPS: 51.476730, 3.517159

Deze manschappenbunker is nog helemaal gaaf en onbeschadigd. Bij de ingang zie je de originele nummering van de bunker. Ook bijzonder is dat voor de bunker een pruimenboom staat, geplant door een Duitse soldaat. De bunker heeft geen licht. Neem dus je zaklamp mee als je deze wilt bekijken.

This bunker, is still completely undamaged and intact. The original bunker number can still be clearly seen by the entrance. Another significant thing about this bunker is the plum tree near the entrance. It was planted by a German soldier and produces bags full of plums each year. There is no lighting inside the bunker so make sure to bring a torch!

7 MUNITIEBUNKER M145

Dishoek 23, Koudekerke.

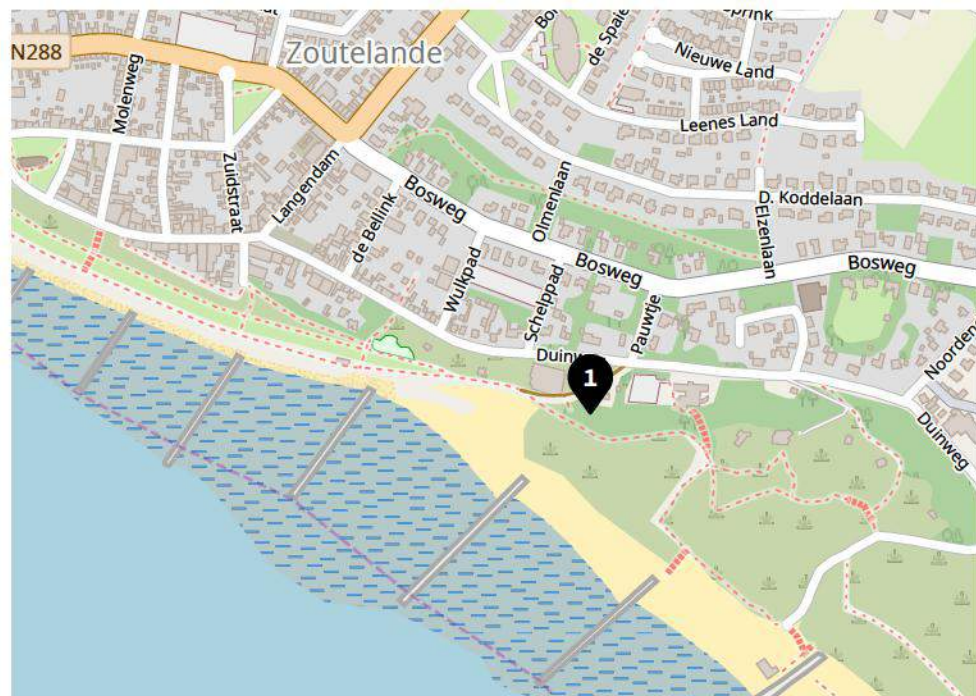
GPS: 51.477451, 3.515743

Deze bunker heeft flinke schade aan de buitenkant, ontstaan door een proefexplosie die bedoeld was om de bunker te slopen. Op de muren van de bunker staan teksten geschilderd die verwijzen naar de munitie die in deze ruimte heeft gelegen.

This bunker has suffered a lot of damage on the outside, but in contrast to the barracks bunker, the damage was not caused by missiles, but by a test-explosion that was meant to demolish the bunker. Lists of the munitions that were previously stored in the bunker - like light grenades - are still visible on the walls.

ZOUTELANDE

1 BUNKERMUSEUM ZOUTELANDE

Duinweg 40

GPS: 51.498248, 3.490775

Zoutelande werd verdedigd door twee steunpunten, vernoemd naar de opera's 'Meistersinger' en 'Lohengrin' van de componist Richard Wagner. In de duinen van Zoutelande liggen een personeelsbunker (type 502) en een observatiebunker (type 143) die tot het Stützpunkt Lohengrin behoorden. De observatiebunker werd op het hoge duin gebouwd, waar vandaan de Duitsers niet alleen een uitstekend uitzicht hadden over de Scheldemonding en de stranden, maar tevens over het gehele eiland Walcheren. In beide bunkers is het Bunkermuseum Zoutelande gevestigd.

Het personeelsonderkomen heeft de officiële benaming Regelbau 502 Doppelgruppenunterstand. Het was een bunker voor 20 soldaten. De wanden en het dak zijn twee meter dik, waardoor deze bunker de inslag van een bom kon weerstaan.

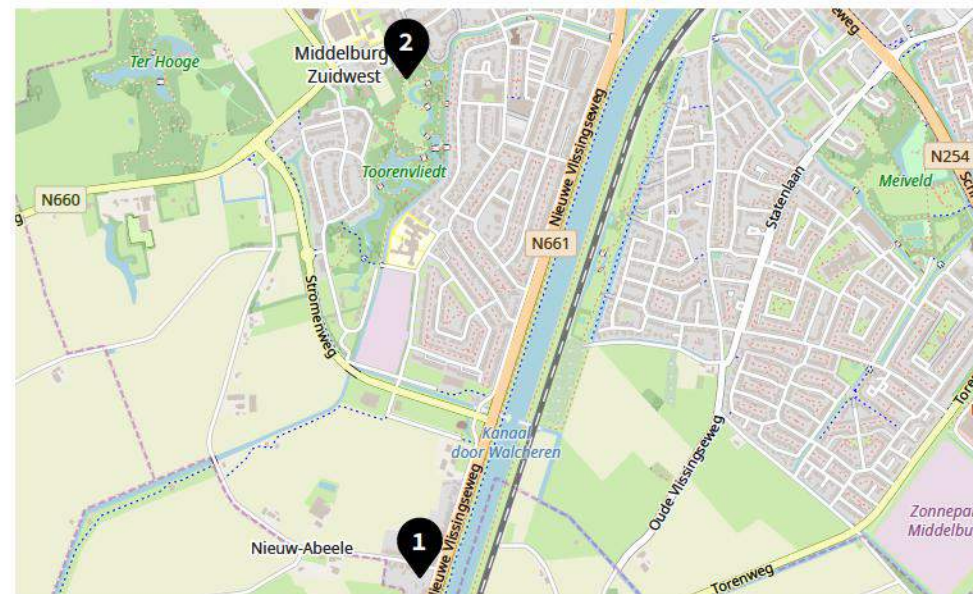
De observatiebunker had een 20-ton zware

pantserstalen waarnemingskoepel, die in het dak geïntegreerd was. Met een periscoop in de koepel kon het omliggende gebied geobserveerd worden.

Zoutelande's defence consisted of two constructions named after the Meistersinger and Lohengrin operas made by composer Richard Wagner. There is a type 502 barracks bunker and a type 143 observation bunker in the dunes of Zoutelande, part of the 'Stützpunkt Lohengrin'. The observation bunker was built on a high dune, from which the Germans not only had an excellent view of the Schelde estuary and the beaches, but also over the entire island of Walcheren. The Zoutelande Bunkermuseum is located in both bunkers.

The staff accommodation's official name is 'Regelbau 502 Doppelgruppenunterstand'. It was intended for 20 soldiers. The walls and roof are two metres thick, making this bunker able to withstand the bomb impacts. The observation bunker had a 20-tonne armoured-steel observation dome integrated into the roof. The surrounding area could be viewed using a periscope in the dome.

MIDDELBURG

1 COMMANDOBUNKER 621

Nieuwe Vlissingeweg 664

GPS: 51.476740, 3.598789

Deze commandobunker was uitgerust met een telefooncentrale waarmee contact mogelijk was met de verschillende gevechtsbunkers aan de tankgracht. Ook was een radio-installatie aanwezig zodat over grote afstand andere commandoposten bereikt konden worden.

Om de bunker op te laten gaan in de omgeving werd deze gecamoufleerd als huis, compleet met opgeschilderde ramen en een nepdak. Enkele jaren terug is deze originele camouflage teruggebracht. De bunker is nu voor het eerst geopend voor het publiek.

This command bunker was equipped with a telephone exchange that facilitated communication between the various combat bunkers along the tank moat. There was also a radio installation so that other command posts a great distance away could also be reached.

The bunker was camouflaged by decorating it to look like a house, complete with painted-on windows and a fake roof. A few years ago this original camouflage was reapplied. The bunker is now open to the public for the first time.

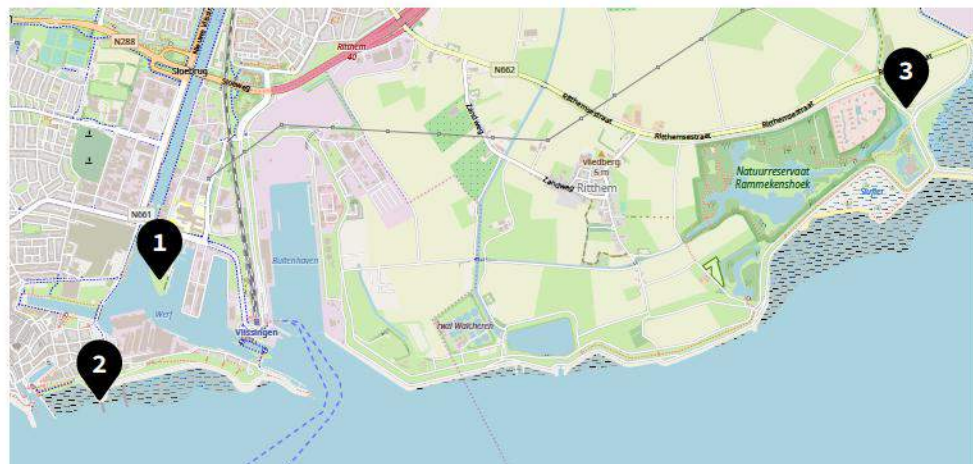
2 BUNKER 618 TOORENVLIEDT

Park Toorenvliedt

GPS: 51.490585, 3.598373

Toorenvliedt is nog het enige intacte divisiehoofdkwartier in Nederland en het meest complete binnen de Atlantikwall. Vandaag de dag resteren er nog 11 bunkers (7 bomvrije en 4 lichtere bunkers): drie commandoposten, zeven personeelsonderkomens en een voor Nederland unieke verbindingspost, type 618. Ook in internationaal verband is de 618 een zeer zeldzaam ontwerp (nog ca. 5 exemplaren resteren). De 618 is de laatste jaren gerestaureerd en deels authentiek ingericht.

Toorenvliedt is the only intact divisional headquarters in the Netherlands and the most complete one within the Atlantic Wall. Today, there are still 11 bunkers (7 bombproof and 4 lighter bunkers) - three command posts, seven staff shelters and a type 618 communications post that is unique to the Netherlands. The 618 is also a very rare design internationally speaking; only about 5 examples still exist. It has been restored in recent years and has been partly staged using authentic items.

1 MG-BUNKER TYPE 630

Eerste Binnenhavenweg 1

GPS: 51.446794, 3.586418

Deze bunker lag jarenlang verstopt onder het zand. Hierdoor is een geschiedenis van vernieling en graffiti bespaard gebleven. De oorspronkelijke Duitse opschriften zijn soms nog te lezen.

Het gaat hier om een MG-bunker van het type 630. MG staat voor machinegeweer. Vanuit de bunker bestreek het geweer het kanaal, de Scheldewerf en de brug naar de werf. Binnen vind je meerdere kamers. De grootste ruimte was het slaapvertrek van zes soldaten. Vanuit deze kamer kun je een kleine munitieruimte met periscoop betreden. Daarachter bevindt zich de gevechtsruimte. Hier stond een mitrailleur opgesteld achter een dubbele pantserstalen plaat. In het beton zijn nog sporen van beschieting te zien. De bunker is flink onder vuur genomen door de geallieerden.

Let op: de bunker bevindt zich midden in een broedgebied van meeuwen. Neem een paraplu mee om meeuwenpoep op je kleding te voorkomen.

This bunker lay hidden under the sand for years. This protected it from potential vandalism and graffiti. The original German inscriptions are still legible here and there. This is a type 630 MG bunker, in which MG stands for machine gun. Positioned at the bunker, the weapon was able to cover the canal, the Scheldewerf and the bridge to the wharf. There are several rooms inside, the largest being the sleeping quarters for 6 soldiers. Via

this room, access can be gained to a small munitions room with a periscope. Behind that, we find the combat area, where the machine gun once stood behind a double-armoured steel plate. Traces of bombardment can still be seen in the concrete from when allied forces attacked the bunker.

Please note: the bunker is located within a seagull-nesting site. Make sure to bring an umbrella with you to prevent guano getting on your clothes!

2 OBSERVATIEBUNKER ORANJEMOLEN

Oranjedijk Vlissingen,

ter hoogte van de Oranjemolen

GPS: 51.440333, 3.580638

Deze observatiebunker van het type 143 vind je bij de Oranjemolen in Vlissingen. Hij is gebouwd in 1943 als waarnemingspost voor een artilleriebatterij. Bij de dijkverzwaring in 2001 is de bunker toegankelijk gemaakt en voor publiek ontsloten. De bunker is volledig gerestaureerd inclusief de originele periscoop. Op 1 november 1944 landden de geallieerde commando's op het naastgelegen slijkhaventje om vanuit daar hun operatie te vervolgen en Vlissingen te bevrijden.

This type 143 observation bunker can be found at the Oranjemolen in Vlissingen. It was built in 1943 as an observation post for an artillery battery. The reinforcement of the dike in 2001 also saw the bunker

made accessible to the general public. The bunker has been completely restored including the original periscope. On November 1st, 1944, Allied commandos entered the neighbouring harbour moving on from there to liberate Vlissingen.

3 BUNKER 700

Rammekensweg in Ritthem, ter hoogte van parkeerplaats Fort Rammekens.

GPS: 51.455774, 3.653556

Aan de landzijde van de vesting Vlissingen werd een verdedigingslinie ingericht bestaande uit een tankgracht met geschutsbunkers voor mitrailleur en antitankgeschut. Dit zogeheten Landfront Vlissingen is nog grotendeels intact en 10 jaar geleden aangewezen als beschermd rijksmonument. Deze bunker is pas in 1990 gevonden. De rondleiders vertellen je hoe dat mogelijk is.

A line of defence was set up on the landward side of the Vlissingen fort, consisting of a tank moat with bunkers for machine guns and anti-tank guns behind it. This so-called Landfront Vlissingen is still largely intact and was designated as a protected national monument 10 years ago. The bunker was only found in 1990. Guides will tell you how that's possible.

1 STUTZPUNKT GROEDE

Gerard de Moorsweg 4

GPS: 51.387118, 3.495370

Als soldaten van de Canadese zevende Infanterie brigade op 25 oktober 1944 de omgeving van Groede bevrijden, stuiten zij tot hun verbazing op een goed gecamoufleerd Duits 'bunkerdorp', onderdeel van de Atlantikwall. De elf bunkers hebben daken, opgeschilderde deuren en ramen of zijn alledaags gecamoufleerd. Dit is nog goed zichtbaar. In de hospitaalbunker zijn de bijzondere fresco's op de plafonds goed bewaard gebleven.

Van de elf aanwezige bunkers zijn er tijdens Bunkerdag zes open voor publiek.

Groede Podium is een perfecte locatie voor wie er met het gezin op uit trekt tijdens Bunkerdag. Er is namelijk een klimtoren, kinderboerderij, hertenpark, waterkamer, doolhof en vlonderbos. In het restaurant kan een hapje en drankje genuttigd worden.

When soldiers of the Canadian 7th Infantry liberated Groede and the surrounding area on October 25th 1944, they were surprised to find a well-camouflaged German bunker 'village', part of the Atlantic Wall, just outside the village itself. The 11 bunkers have roofs, painted doors and windows or are otherwise camouflaged to appear everyday.

Of the eleven bunkers and one 'Tobruk' present, six are open to the public on Bunkerdag.

Groede is a perfect location for anyone on a family outing on Bunkerdag. There is a climbing tower, petting zoo, deer park, water room, maze and discovery forest. Visitors can also enjoy refreshments in the restaurant.

EUROPEAN BUNKER DAY

BUNKERDAG ONDERDEEL VAN EUROPEAN BUNKER DAY

Dit jaar, volgend jaar en hopelijk ook de jaren daarna is de Bunkerdag onderdeel van European Bunker Day. Gebaseerd op de Nederlandse Bunkerdag wordt dan in de maanden mei en juni in alle zeven Atlantikwalllanden een nationale Bunkerdag gehouden. Net als in Nederland is het doel van European Bunker Day om eenmaal per jaar zoveel mogelijk bunkers en bunkerlocaties open te stellen, en met educatieve en culturele activiteiten de Atlantikwall als belangrijk erfgoed van de Tweede Wereldoorlog bij een breed publiek onder de aandacht te brengen. Een andere belangrijke doelstelling van European Bunker Day is om de betekenis van de Atlantikwall voor het huidige Europa duidelijk te maken.

European Bunker Day is het belangrijkste evenement van Atlantikwall Europe, een samenwerkingsproject in het kader van het Europees Jaar van het Cultureel Erfgoed 2018 dat wordt ondersteund door Creative Europe Cultuur (2014-2020), het Europese subsidieprogramma voor de culturele sector.

Atlantikwall Europa is een initiatief van de stichting Europees Erfgoed Atlantikwall (organisator van Bunkerdag), het Belgische Domein Raversyde in Oostende, de Vlaamse Landmaatschappij en het Franse La Fabrique de patrimoines en Normandie.

Doelstelling van Atlantikwall Europe is om een duurzaam Europees netwerk van Atlantikwall-locaties te vormen, en het erfgoed van de Atlantikwall te presenteren als een bron van inspiratie voor culturele samenwerking met musea, plaatsen van herinnering en andere geïnteresseerde partijen. De projecten die het resultaat van deze samenwerking zijn, dragen bij aan de instandhouding van de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog, in het bijzonder bij de jeugd. Tegelijkertijd maken ze huidige

en toekomstige generaties bewust van de betekenis van het erfgoed van de Atlantikwall voor het Europa van vandaag en morgen. De Atlantikwall is namelijk niet alleen blijvend verbonden met onze collectieve herinnering aan de Tweede Wereldoorlog, maar ook met uitsluiting en onderdrukking. Vanuit dit besef wil Atlantikwall Europe met culturele en artistieke projecten heden en verleden met elkaar verbinden en zo bijdragen aan diversiteit, een gezamenlijke Europese identiteit op basis van gedeelde waarden, en wederzijds begrip tussen Europese burgers. Het project duurt van 1 juli 2018 tot 30 juni 2020.

Voor meer informatie: www.atlantikwalleurope.eu

BUNKERDAG PART OF EUROPEAN BUNKER DAY

Bunkerdag is and will be part of European Bunker Day this year, next year and hopefully for many years to come. Based on the Dutch 'Bunkerdag', each of the seven Atlantic Wall countries will organise a national Bunker Day in May or June. Just as in the Netherlands, the aim of European Bunker Day is to open as many bunkers and bunker locations as possible once a year, and to bring the Atlantic Wall to the attention of a wide audience as an important part of Second World War heritage via educational and cultural activities, simultaneously demonstrating the significance of the Atlantic Wall for today's Europe.

European Bunker Day is the most important event of Atlantikwall Europe - a collaborative project in the context of the European Year of Cultural Heritage 2018, supported by Creative Europe Culture (2014-2020), the European subsidy programme for the cultural sector.

**Vrede
maken we
samen!**

**Zodat
ook mijn
kinderen
opgroeien
in een
vrij land**

Word gratis vriend van het vfonds
www.vfonds.nl

Partners European Bunker Day

Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

EUROPEAN
BUNKER DAY

De Bunkerdag wordt georganiseerd door Winkelman en Van Hessen,
in opdracht van Stichting Europees Erfgoed Atlantikwall.

STICHTING
EUROPEES ERFGOED
ATLANTIKWALL

De Bunkerdag wordt mogelijk gemaakt dankzij de hulp en inzet van vele
vrijwilligers, stichtingen en bunkerorganisaties en een financiële bijdrage van:

VSBFonds
iedereen doet mee

Fonds 1818

GEMEENTE
VELSEN